

309201

ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును

VOL. 5. } టెన్స్ పట్టణము 1918 సం॥ ఆగస్టునెల 14 వ తేది బుధవారము } No 115
సంపుటము. ౫ } కాకితం నామకం వత్తిర శ్రావణ మాస శుద్ధ అష్టమి. } సంచిక ౧౧౫

ఆంధ్రోద్యమము.

మొదటి యై దాండ్ల మహాజనసభలందుండి
సన్మాన సంభాష్యులు, సభాధ్యక్షులు, యువవాగున
ములు, వారి చిత్రపటములు. సభా తీర్మానములుగలవు.
కల రూ॥ 1-8-0. బోర్డింగ్ ఫేజు.
ఆంధ్ర ప్రదేశ్ కావ్యములు, 7, తంబుకెట్టిపర్తి.
గుడవరావు

రంగుల చిత్ర పటము

ప్రతి 1-8 0-1-0 12 ప్రతులకు 0-9-0.
వి. పి. బిల్లులు ప్రకటనము.
ఆంధ్రప్రదేశ్ కావ్యములు,
బోర్డు బాక్స్ 212 నుదరావు.

Big Type Edition.
Mysteries of Paris.
By Eugenesue. (In 2 Volumes Re. 1.)
G. W. M. Reynold's Big Type Edn.

	RS. A.		RS. A.
Mary Price 8 vol	5 0	Mary Stuart 2 vol	1 4
Bronze Statue 4 ..	2 0	May Middle 2 ..	1 8
Soldier's Wife? ..	1 4	Seamstress 2 ..	1 0
Pope Joan in 3 ..	1 12	Agnes in 9 ..	6 0
Paust, A. Romancer, of 2 Vols.	1 8
Robert Macaire in 2 Vols.	1 0
Loves of the Harem in 4 Vols	3 0
Secret Memoirs of a Clergyman's Daughter. In 4 Vols.	3 0
Canonbury House in 3 Vols.	2 4
Mysteries of the Court of London. In 17 Vols.	12 0
Mysteries of London. In 13 Vols.	7 0
Empress Eugenie's Boudoir in 3 Vols.	2 4
Pick Wick Abroad 3 Vols.	2 4

Postage extra in all cases. (536-279)

APPLY TO:—
Superior Watch Co.
Post Box No. 167 (A) Madras,

నీవు భాగ్యవంతుడ వగుటకు

నే నొక మార్గమును చూపవచ్చునా? అట్లయిన
"ఇంద్రజాల మహేంద్రజాలము" ఈ అపూర్వ గ్రంథ
ములో జర్మనీ గారడి, యోగద్యుష్టి, సభకట్టా, పరకాణ
ప్రతేవిద్య, వాయువేగ మనోవేగము, హస్తలాఘవము, ఇం
పు ఇంద్రజాలము, క్రియాసాధనము, మంత్రశాస్త్రము, భూక
తైద్యము, యంత్రములు, ఆమెరికావారి చీట్లవేక ప్రమామలు.
విచిత్ర విశోదవిద్యలు గలవు. ఇంతేగాక మునుప్పుని మూ
ముచేయుట, మామిడిచెట్టును పుట్టించుట, తేనెమురొ సమాగి
యగుట, మనుష్యుని చంపి తిరిగి బ్రతికించుట, రోగములను
తలకాయజేత మాటలాడించుట, కండ్లను గండ్లు కట్టుకొని
మాడకుండా చస్తువుల పేర్లు చెప్పట, భూమిపయన గలము
యెత్తున గాలిలో మనుష్యుని నిరాధారముగా నిల్పుట మొద
లగు విచిత్రములు అనేకము లున్నవి. ఈ గ్రంథమును చదివి
నీవు అత్యద్భుతముగా మేజిక్ బేయగలవని గ్యారంటీ యిచ్చు
చున్నాను. డబ్బు సంపాదించుట కిది నులభమైన మార్గము.
నెలకు మందలకొలది ద్రవ్యము ఆర్జించుకొగలరు. ఈ నెల
ఆఖరులోగా కొనువారికి మాత్రమే యీ గ్రంథమును రు 4 ల
కీవ్వబడును. ఇతరులకు రు 15 లు. వలయువారు వెంటనే తమ
దరఖాస్తుతో కూడా ఆద్యాస్సుగా 1 రూపాయను మాత్రము
మనియార్డరు ద్వారా యాక్సింధి విలాసమునకు పంపించి
ఆ పరమరస్యమైన గ్రంథమును మిగత రు 8 లకు వి. పి.
X పంపబడును. (894-984)
పి. ఆర్. జవార్జనం నాయుడు, బంగోలు (గుంటూరు జిల్లా)

తమ కార్యములను సకాలములో నెరవేర్చుకొను నిశ్చయించు జనులందఱును
"ఎలెక్ట్రా" వాచిని కొన్నచో చాల సహాయమును పొందెదరు.
సరియైనకాలములో తమ సంకేతకస్థలములకు పోగలరు.

"ఎలెక్ట్రా" (1049)

ఎలెక్ట్రా తమ వడక
చాల విశ్వయోగనాంతులు.
గడియారములకు శ్రేష్ఠమైన
పరికరములలో చేయబడినది.

తెన్నులో 1914 సం॥న జరిగిన
జాతీయ నమ్రప్రదర్శనమున గ్యాలెటు
స్వీసు ఎలెక్ట్రావాచికి గొప్పబహుమతి
(గ్యాలెటు ప్రీమ్) ఒసంగబడినది.
గొప్ప బహుమానము.

గ్యాల్వేట్ కంపెనీ, స్విస్ మేడు.

నమ్మకమైనగడియారములు. చౌకధరలు. పలువిధములగు వాచీలుగలవు. ప్రతిచోటను దొరకును.
వజ్రము: జి. ఇ. సంపత్ శెట్టి అందుకో, ఎన్స్లనేడు, మదరాసు.

What is a Myers Pump.

Read the following and you will know it.
Rev. A. F. A. Nendoerffer, Manager A. E. L. M. Training School, Rajamundry, writes on 24th April 1918:—
"I take great pleasure in referring to your Deep Well Force Pump, which has been placed on a 72 feet deep well on the A. E. L. M. School Compound.
Nearly 300 students of our school have very freely used the pump for drinking, garden and other purposes, during the past year, the pump is as good to-day as it was on the day it was set (one year ago). It works very easily and has a beautiful flow of water. I like the make-up of your pump, it is neat and attractive. I sincerely thank you for having given us the fullest value our money.
Fresh Stock Just Arrived.
We also carry a large stock of Plows, Sugar-cane Crushers, Fertilizers for Sugar-cane and other Crops and all other agricultural implements.
Write at once for further particulars stating your requirements.
K. B. JOSHI & Co.,
321, Hornby Road Fort, Bombay.

అమృతాంజనము

వక్కని డబ్బితో నహా నీనా 1-3 కల 0-8-0.
తలనొప్పుల మాన్పును.
చార్మపుకొద్దుల బారబోలును
నాయుపు పోల్ల బోగొట్టును.
సువాసనగలిగి యుండును.
శ్రుతిముంట నుండగినది.

వసమూలికలచే హిందూదేశీయమును
తయారుచేయబడు మంచిమందు.
విదేశములలో కూడ దీనిని వాడుచున్నారట
మోహిని తైలము:— స్త్రీ పురుషులు వాడు
లకు యోగ్యమైనది. మెదడుకు చలువజేయును.
మెదడుకలు చాలకుండును. మెదడుకలు నునుపు
జేరును. సువాసనగలిగి యుండును. 0-12-0
అమృతాంజనము డిపో, బొంబాయి అండ్ మద్రాసు

విజ్ఞాన చంద్రికా బుక్కుడిపో,
మాంటురోడ్, మదరాసు.
ఇక్కడ తెలుగు పుస్తకము లన్నియు న్యాయమైన
వెలకు దొరకును. క్యాటలాగు ఉచితము.
డాక్టరు. ఆచంట-లక్ష్మీపతి, బి. ఏ. ఎం. బి. సి. ఎం.
(946) మేనేజరు.

మలయ చందనము

(1251) సెకరంగమునకు మహారాజు
మంతు పుచ్చుకొనుచున్నట్లు ఎవరికిని
తెలియదు. పత్రికము లేదు. పినికా
మాన్యుగు కవిసచిత్వల పనిలేదు. రున్న
మైన మా మలయచందనము ఎంతయు
తెలుపు, పన్ను అను మాడు విధము.
సెకరంగమునకు మాడు పూటలలో మాన్యును. డబ్బీ 1-3 2-0-0
గంధంపూర్ణసి, రాజమండ్రి.

అమృతారవ అవలేవ్యాము.

ఈ లేవ్యాము రక్తమును శుద్ధిచేసి పిర్యమును పెంచును
ఇ బలమును కలిగించి యుద్ధకేమనము చేసి జీవిత కాలి
ముంటు పోగొట్టును. మెదడును నల్ల చేసి కీరమనకు
తేజస్సును కలిగించును. దీర్ఘాయు, భేరులు, కలబొప్పి,
రామ్మనొప్పి మొదలగువానిని తప్పక నివారించును.
215 అర్ధపాను డబ్బీ 1-3 2-0-0
వైద్యశాస్త్ర మోకేంకర్ గోవింద్రి.
ఆతంకర్గ్రామ కౌన్సలరు, 187, బ్రాడ్వే, మద్రా
అమృతాంజనం నొప్పులకు దివ్యాయుక్త
దీనిని విదేశములలో కూడ వాడుచున్నా
అమృతాంజనము, డిపో, బొంబాయి అండ్ మద్రాసు

రాజకీయ సంస్కరణములు.

(1)

ఆంధ్రనాయకుల యభిప్రాయములు.

ఆంధ్రప్రతిభాసంపాదకునకు:

ఆయా, కాంగ్రెసు స్పీకరునకు మాంటేగుగారు చేసిన ముఖ్యమైన యాభిప్రాయాలను పరిశీలింతుము - (1) ఆర్థిక విషయములలో కానరాని స్థానములకు సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యమును యొడల కొన్ని నియమాలు సంధించును. ఇంగ్లాండులో కాన్వెన్షన్లచేత సంఘమువారే నూతనముగా చేయవలసిన ఖర్చులను గురించి నియమాలు ప్రవేశపెట్టెదరు. ఏయేవిషయముల కెంతెంత ఖర్చుచేయవలెనో, దానిని గురించి వారేర్పరచిన విధానములో కానరాని నిర్మాణ సంఘమువారు మాన్యును చేయవలెదు. ఈ ఆర్థిక నియమలను గురించి చర్చ ప్రజలకు తెలియజేసి వారి పరిశీలనకు లోబడునట్లు చేయు నుద్దేశముగాని, అప్పటికి ప్రవేశపెట్టబడు నియమలను మార్చుటకు గాదు. ఇదిగాక, సామ్యుత్తోగాని రాచకార్యములు జరుగవు గనుక కాన్వెన్షన్లచేత కాఖవారు కొరవంత సామ్యు నీయమొదల రాజకీయ వ్యవహారము లెట్లు జరుగును? కాన్వెన్షన్లచేత కాఖవారిని కానరాని నిర్మాణసంఘమువారు తీసివేయుటయు, నేర్పరుదుటయు నున్నపుడు ఈ ఆర్థిక నియమ నిరాకరించుట కానరాని నిర్మాణ సంఘమువారు నియమితకాలములోగా తీసివేయబడజాలని కాన్వెన్షన్లచేత సంఘమున్నపుడు దానికి కావలసిన సామ్యు అది తెచ్చుకొనగలగితిమో దానియందలయును. కాంగ్రెసువారేర్పరచ దలచుకొన్న కాన్వెన్షన్లచేత కాఖ అంగ్లేయ పార్లమెంటువారికి జవాబుదారిగా నుండుటచే ఇక్కడి కానరాని నిర్మాణసంఘము చేప్పిట్లు చేయుట యెట్లు తలపడదు? అంగ్లేయ కానరాని నిర్మాణ సంఘమునకు ఆర్థిక స్వాతంత్ర్య మిచ్చినను నష్టము కలుగదు. సామ్యు నియమ నిరాకరించుట మొదలగు నధికారములు దానియందుట బట్టియే అధికార్య నిర్మాణచాఖను లోబరుచుకొనవచ్చును. ఈ కక్షిని బట్టియే తనమంత్రవర్గము తీసివేయగలడు, ఉంచుకొన గలదు. ఇక్కడి కాన్వెన్షన్లచేత కాఖ గవర్నరుగారిచేత ఏర్పరచబడి కానరాని నిర్మాణసంఘముచేత దాని గవర్నరు కాలములో తీసివేయబడుచున్నది. సామ్యు లేకుండ, అది రాజ్యాంగతంత్రము నెట్లు నడవగలగును? అది అంగ్లేయ పార్లమెంటువారికి కూడ జవాబుదారి చేయవలెన గదా!

సమాధానము: మన మంత్రవర్గమువారు, ఈ ఆర్థిక నియమములలో పార్లమెంటువారికి జవాబుదారి చేయవలసిన పని యేమి? పేరునకు మాత్రము అట్టి జవాబుదారి యున్నను ఈ నియమములు, పార్లమెంటువారు చేర్చుచుటకు అనుచు నను సాకాళి ముందునా? మన మంత్రము ప్రజలకును ప్రజాప్రతినిధులకును ఉత్తరవాదులుగ నుండవలయును. వీరి యందు మన కానరాని నిర్మాణ సంఘమునకు నష్టములేక మీడిగిన సామ్యు ఈ యనియడల తమ పడవులను రాజీనామాల నీయవచ్చును. తిరిగి నూతన మంత్రములు, గవర్నరు, గవర్నరు జనరల్ గార్లు, ప్రజాప్రతినిధులనుండి యేర్పకొనవచ్చును. మామూలు ఖర్చులకు ఒక్కసారే కాన్వెన్షన్లములు విధించి యందునుగాన (Appropriation Acts) రాజ్యపరిపాలనకు నెట్టి యాటంకము లుండవు. ప్రతిసంవత్సరము నెవ్వరిగా కావలసిన ఆర్థిక ఖర్చుల విషయమై ప్రజాప్రతినిధి సంఘము వారి యంగీకారము ఉండవలెనయ్యెను.

(2) కాన్వెన్షన్లచేత కాఖవారు కొన్ని క్లిష్ట సమయములలో తమకు కావలసిన చట్టమును జేరవు నెమ్మదికిని సంరక్షణకు అతితొందరతో పాస్సు చేయించుకొనవలసి యుండును. కానరాని నిర్మాణ సంఘమువారు అట్టి చట్టములకు అనుకొని యెడల, రాచకార్యము లెట్లు సాగును? కాన్వెన్షన్లచేత కానరాని నిర్మాణచాఖలు ఒండొంటితో పోరుచున్నయెడల జేరవలసినకు ధంగముచేయును. కాన్వెన్షన్లచేత కాఖవారుల మీసపురుగుటలను గొప్పనష్టము, అప్పుడత్యుక్తము జాటిల్లును.

సమాధానము: ఇది నిజమే. గవర్నరు జనరల్ గవర్నరుల గార్లు తాత్కాలిక నిరంకుశాధికారము నిచ్చి, వారి చేత ఆనర యుక్తములను (Ordinances) పాస్సు చేయించుకొనవచ్చును. అపాయము తీర్చినతరువాత, అట్టి యుక్తముల బట్టి మామూలు కానరాని నియమల కంటే రేకముగా నడచుచు దాని తుమించుటకును తీసివేయుటకును, వీలగు కానరాని నిర్మాణచాఖవారు, కానరాని నిర్మాణసంఘములకు సమీపము పాస్సు చేయించుకొనవచ్చును. వీరినే Indemnity Acts అని పిలిచెదరు. ఇట్టి

విధాన ముండిననే తప్ప కాన్వెన్షన్లచేత కాఖవారు కానరాని నిర్మాణసంఘమువారికి లోబడి యుండుటయు క్లిష్ట సమయములలో దానికి జలము నొసంగుటయు సంధించును. (3) జేరములో తగినంత పెద్ద పెద్ద నిర్మాణచర్యలు లేవనియు ప్రజలలో రాజకీయజ్ఞానము బహుకొద్దియంది తున్నదనియు కాబట్టి సమర్థులైన ప్రజాప్రతినిధులను జేరము ఏర్పరచు లేరనియు విప్పటి న్నితినిబట్టి యీ విధానమునకు కొద్దియంది చేతిలోనికే యావత్తు అధికారము వచ్చుననియు మాంటేగు గారు చెప్పియున్నాడు.

సమాధానము: ఏ జేరములో నైనను నిజముగా కొద్దియందియే కలసి రాజ్యము చేయుచున్నాడు. వీరి తెలివితేటలను బట్టియే తగిన ప్రజాప్రతినిధులు నడచుకొనుచున్నాడు. తెల్ల దొరల అధికారము నల్లదారి చేతులలో పడినయెడల వీరు కొద్దియందియైన నేమి? వీరు ప్రజలకు నష్టము కలుగచేయుదురని యీ తెల్లదారి తెల్లగలదు? ఇదిగాక మతసంబంధమైన విషయములు, పరిశోధనలతో యధము, సంధి, జేరములపైగర్వ రక్షణలను గురించి పార్లమెంటువారికే యిచ్చివేయ బడవలసి యున్నది.

కాబట్టి నై సంగతులవలన మన కానరాని నిర్మాణసంఘములకు సంపూర్ణ కానరాని నిర్మాణాధికారమును ఆర్థిక స్వాతంత్ర్యములను సామ్రాజ్యప్రభుత్వములోను, రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వములోను ఈయవలె నవియు కాన్వెన్షన్లచేత కాఖలు ప్రస్తుతము నియమితకాలమునకు ఏర్పడి యీ లోతుగ తీసివేయబడనియైనప్పటికి, మాంటేగుగారి చిత్తువిధానముకంటె కాంగ్రెసు మాన్యమేరీకుల విధానములో నెక్కువ అడ్డంకులు రాజ్యాంగ తంత్రములలో కానేరవనియు, మన చేయుచున్నాను. ఈ విధానమే, జవాబుదారి గల ప్రభుత్వమునకు మొదటి మెట్టై క్రమక్రమముగా ఇంగ్లాండులోని పార్లమెంటు గవర్నమెంటులోనికి దిగి తీరును. కాని అక్కడి (Cabinet System) (మంత్రులరాజ్యము) లోనికి మాటుట సంధించును. ఇండియా రాజ్యాంగతంత్రము సంయుక్త రాష్ట్రసామ్రాజ్యముగ నుండవలెనున్నది. కనుక కానరాని నిర్మాణ సంఘము కాఖ లేర్పడవలెను. మన ప్రజాప్రతినిధులు అసాలోచనీయముగ చట్టములు నిర్మించెదరని గవర్నమెంటువారికి జోవినియెడల ద్వితీయాధికార కానరాని నిర్మాణసంఘములను, గవర్నరు జనరల్ గవర్నరుల గార్లు కానరాని నిర్మాణ సంఘముల ఏర్పరచుకొనవచ్చును. సామ్రాజ్యకానరాని నిర్మాణసంఘములలో నై కాఖకు రాష్ట్రీయకానరాని నిర్మాణసంఘములలో మొదట గవర్నరు జనరలుచేత ఏర్పరచబడు కొందరు మొదలగును, పంపవచ్చును. ఎటులైనను, వీరిలో రెండువంతులు లేక కనీసము సగముయందికంటె ఎక్కువ మొదలగు రాష్ట్రీయకానరాని నిర్మాణ సంఘములనుండి యెచ్చుకొనవలెనయ్యెను. రాష్ట్రీయకానరాని నిర్మాణ సంఘములలో నై కాఖకు, మునిసిపాలిటీలు, లోకలు బోర్డులు ప్రతినిధుల నెన్నుకొనవలెను. సంపూర్ణకానరాని నిర్మాణాధికారమును, కాన్వెన్షన్లచేత కాఖవారు మన కానరాని నిర్మాణసంఘములకు లోబడునట్లు చేయు అధికారమును, మన కిప్పుడే యిచ్చుటకు తగిన అర్హతలు మనకుగలవా లేవా యనవిషయములో మాంటేగుగారిని మనము ఒప్పించలేకపోయినను అట్టి యర్హతలు మనకు కలవనియు అంగ్లేయులు చెప్పు యత్నము నిరాధారము లనియు ఈ సంవత్సరపు సంవత్సరాది సంచికలో వివరించియు యున్నాను. వాడుకభాషలనుబట్టి మనయిండియా జేరమును వివిధరాష్ట్రములుగా భాగించి ఆయా రాష్ట్రముల కానరాని నిర్మాణ సంఘములలో జేరభాషలలో చర్చ జరిగించుటకు ఏర్పాటు చేసినయెడల ఇప్పుడు ప్రపంచములో సంపూర్ణకానరాని నిర్మాణాధికారము గల జేరములలో మొట్టమొదటి కానరాని నిర్మాణచాఖలు నియోజకవర్గముకంటెను వారి ప్రతినిధులకంటెను అనేకమడుగులు తెలివించుదును సంఖ్యయందును హెచ్చైన జనసంఖ్య మన ప్రతిజిల్లాలోను, లాలూకాలోను జూపింపగలము.

వల్లూరి సూర్యనారాయణరావు.

స్వాతంత్ర్య, ప్రజాతంత్ర్య విషయములు.

ఆంధ్రప్రతిభా సంపాదకునకు:

ఆయా, ఇంక పరిశ్రమలనుగూర్చి విచారించవలసి యున్నది. మన జేరమునందు పరిశ్రమలు అభివృద్ధి కావలెనన్న ముందుగా మనకు ఆర్థిక స్వాతంత్ర్య ముండవలెను. లేనిచో మన జేరము యెచ్చుకును-యభివృద్ధి గాంచజాలదు. ఇంతవఱకును మన జేరముయొక్క ఆర్థిక విధానమును నడుపు నధికారము ఇంగ్లాండులోని హిందూజేరపు మంత్రుల యధీనమునందే యున్నది. వారు సామాన్యముగా తమయొక్క పరిశ్రమాభివృద్ధికి మన జేరముమీద నే ఆధారపడియున్న యింగ్లాండులోని కార్మిక దళుల చేతులలోని కీల్పామును గుబుబుట్టి, మన జేరమునందలి పరిశ్రమలు యభివృద్ధి చెందకుండునట్టి మార్పుల చేయవలసిందించుచున్నది. మన జేరమునందు నూలు, బట్టలు విషయములలో పన్నులు వేయు సందర్భమున యింతవఱకు జరిగిన చర్యయే ఇందుకు నిదర్శనము. ఇంకను ఇట్టి నిదర్శనము లనేకములు లేకపోలేదు. కావున యిప్పుడు వారు యిందలి యధికారమును వదలుకొని, దానిని మన జేరములకే సంక్రమింప జేయవలయును. ఇందుకు సంబంధించిన టారిఫులు, కష్టముప్రజాతంత్ర్యముగా నుండవలెను. మరయు పరిశ్రమాభివృద్ధికి మూలసాధనము ధనము. ఈ ద్రవ్యమును ప్రజలకు నులభముగా నలవదుమార్గములు ఏర్పాటుపడవలెను. గవర్నమెంటువారు జేరమునందు విస్తారముగా బ్యాంకులను నిర్మించుటకు తమ ప్రోత్సాహముజేసి, వానిములకుగా ప్రజలకు ధనము లభించజేయవలయును. ఇంతవఱకు అధికారవర్గమువారు స్వదేశీయ బ్యాంకులకు తగిన ప్రోత్సాహము నిచ్చియుండలేదను సంగతి అందరెరిగినదే. ఇంక మన జేరము యొక్క ధన సహాయమును పొందుచున్న రాజధాని బ్యాంకులన్నింటి, అవి పాశ్చాత్యుల వర్తకాభివృద్ధికిని, వారికి సంబంధించిన పరిశ్రమల యభివృద్ధికిని లోడ్డుచున్నవి. కాని మన జేరముల కేమియు నుపయోగకరములుగా లేవను సంగతి యెన్నఁ రెండుగిది కాదు. కావున రిపోర్టునందలి స్వాతంత్ర్య విషయక పట్టిలో 21-వ వ్యాపార విషయములు అను హెడ్డింగుక్రింద నుదహరింపబడిన బ్యాంకులు, ఇన్సూరెన్సు, ఇతర కంపెనీలు మొదలగున వన్నియు ప్రజాతంత్ర్యముగా నుండవలెను. మరయు పరిశ్రమలకు సంబంధించిన విషయము లన్నిటియందు జేరములకు సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్య ముండవలెనని యిదివరలోనే వ్రాసి యుంటిని. రిపోర్టుయొక్క స్వాతంత్ర్య విషయక పట్టిలోని 19-వ హెడ్డింగు విషయములు హెడ్డింగుక్రింద నుదహరింపబడిన విషయములన్నియు పరిశ్రమాభివృద్ధిగకర్తయులే. కావున అవి సంపూర్ణముగా ప్రజాతంత్ర్యముగా నుండవలెను.

అడవులు:—రిజర్వు చేయబడిన అడవులను, కొన్ని మాత్రము రిజర్వు అడవులను ప్రజాతంత్ర్యముగా నియమింపబడినట్లు రిపోర్టునలన కనపించుచున్నది. ఈ అడవు లొక ప్రక్కను పరిశ్రమాభివృద్ధికిని, మరొక ప్రక్కను వ్యవసాయాభివృద్ధికిని సహకారముగా నుండును. అట్టి విషయములలో ప్రస్తుతము యీ అడవుల పరిపాలనలో గవర్నమెంటువారి కలంబించిన పద్ధతి యీ రెండింటికిని కూడ లోడ్డుచుట లేదు. సరేకదా, ప్రజలకు అనవసరమైన ఒత్తినివీ కూడ కలుగజేయుచున్నది. మరయు అడవులయొక్క ఆర్థిక సంపత్తిని యభివృద్ధి చేయుటకు యిట్టి విధజన అటంకముగాను నుండును. కావున యిది పూర్తిగా ప్రజాతంత్ర్యముగా నుండవలెను.

రైలుమార్గములు:—మన జేరము యొక్క ఆర్థికాభివృద్ధికి యీ రైలు మార్గమునందేగా, అవి అందుకుండవలసి నంత ప్రయోజనములుగా నుండుటలేదు. వీరి పరిపాలనలో పాశ్చాత్యుల యొక్క సౌకర్యములను, వారియొక్క వ్యాపారకృత్తియను యెక్కువగా గమనించబడుచున్నదిగాని, మన పరిశ్రమాభివృద్ధికి, మన సౌకర్యములను అంతగా పాటింపబడుచుండుటలేదు. మరయు వీరి సమీక్షను కృత్యమును గూర్చును, వీరి పరిపాలనా విషయములనుగూర్చును ఆర్థికముగా జేరమునందు చర్చజరుగుచున్నది. ఈ విషయములన్నియు మన ప్రజలలో యెక్కువ కలవరమును గలుగజేయుచున్నది. కావున గవర్నమెంటువారు వీరి పరిపాలనా విషయము ప్రజల యధీనముజేసిన యిది మన యార్థికాభివృద్ధికి లోడ్డుచుటయేగాక, జేరమునందు కాంతిపాడ ప్రతిష్ఠింపబడగలదు. ప్రత్యేకము యుద్ధముకొర జేవలదును రైలుమార్గముల విషయము మాత్రము స్వాతంత్ర్యముగానే యుండవచ్చును.

నాణెములు చేయుట వారి చేతులకే; ఇన్నిగ్రహణ-ఎన్నిగ్రహణ:—ఈ విషయములకూడ జేరముయొక్క ఆర్థికాభివృద్ధికి సంబంధించినవే కాన ప్రజాతంత్ర్యముగా నుండవలెను.

విద్యాశాఖ:—విద్యాశాఖ యంత్రులు, ఉన్నతవిద్య సహా ప్రజాతంత్రముగా నుండవలెనని యిదివరలో వ్రాసియుంటిని.

స్థానిక పరిపాలనమునకు సంబంధించిన విషయములు, వైద్యము, ఆరోగ్యము, యెక్సైజు యావిషయము లన్నియు ప్రజాతంత్రముగా నుండుటకే ధోర్తలలో యేర్పరుప బడినది.

పట్టణస్వరూపము:—ఈ విషయములో మాంటేగు, మె మున్నెట్టగార్లు చేసిన మార్పులను మన నుంగీకరించవచ్చునని యే నాయభిప్రాయము. ఇది ప్రజాతంత్రముచేయుచునది మనము ఒత్తుడిచేసినను ప్రయోజనముండదని నమ్ముచున్నాము.

ఎక్సైజుకూటీపు జుడిషియలు విషయములు:—ఇవి నిద వీయబడవలయునని మన కాంగ్రెసువారు మొదటినుండియు కోరుచున్నారు. క్రొత్త స్క్రీము ప్రకారము గవర్న మెంటు యే ర్పఱచబడిన వెంటనే యీరెండును విడవీయుటకు లెగునెర్నా ట్టుచేయబడవలయునని నియోమకు ముందరలేకు.

రిపోర్టులో ప్రజాతంత్రముగా నుండుటకు నియమిం పబడిన విషయములనుగూర్చి తిరిగి వ్రాయటం ఆనకసరముగా న, అనిగాక అదనముగా ప్రజాతంత్రముగా నుండుటకు గాను మనము కోరవలసిన విషయములనుగూర్చి వ్రాసితిని. పితాపురం ముల్యాల వేంకట గోపాలరావు. ఆగస్టు 10.

* * * * * ఆంధ్రుల సంస్కరణప్రకటనము

ఆంధ్రప్రదేశ్ సంపాదకుడు:

ఆయాశ్చ నేను గుంటూరులో నుండగా “క్రొత్త మార్పుల” నిరాకరించుచు నొక కత్రిము వెలువడినదని కొం దరు మిత్రులు ప్రసంగవశమున నాకు నెలవిచ్చిరి. పిమ్మట నొక పత్రికా నాసంతకమునకు పంపబడిన. తొందరపడలలో తగుల్కొని నిరాకరించు పత్ర మిదియే యనుకొని దాని చదువకుయే సంతకము చేసితిని. కాని అది పత్రికలలో ముద్రిం పబడిన వెనుక దాని చదివి, పొరబడినది తెలిసికొని నవ్వును మనమునకు సంతాపము కలిగినది. ఆంధ్రమానిషెస్టో నావగు ఈ పత్రికా ఆధారమువల్ల మెమోరాండమ్ ఆఫ్ నైట్ జీవ్ వలెనే పిరికితనమును చంచలత్వమును నూచించుచున్నది. మన ప్రమాండనాయకులు సమయానుకూలముగ ధైర్యశక్తియుల చిక్కబట్టి పరిపూర్ణ స్వాతంత్ర్య కోరకమున గద్దడస్వరూప తో మెమోరాండమ్ ఆఫ్ నైట్ జీవ్ అను అసంపూర్ణ పత్రి కమును దొరతనమువారి యెదుట బెటుటచేతనే గదా లోకము నెదుట హాస్యసాత్కరింపై మన ప్రతిపక్షులు నవము స్వతంత్ర త్రేతనమున కిన్దుల మని యొక్కాత్రి చాట సాహసించిరి! చరిత్రాంశములు పునఃపునఃకన్య త్రవరింపబడుచుండు నని వెద్దలు వాక్రచ్చిరి. ఇదివఱ కెప్పుడైన ఈ ఆశ్చర్యకామి అనుభవములోనికి వచ్చినను రాకపోయినా ఈ “మెమోరాండమ్” కోజులలో ఆనదివైకేద్యమే. దానిని యేమోని నేను వ్రాయకక్కర లేదు. పరిపూర్ణ స్వాతంత్ర్యము నియోజాలని యేమాన్యులైనను మనకు లాభదాయకములు గానని నాయభిప్రాయము. అట్టి అసంపూర్ణచట్టములు మన సహజమిత్రులగు ఆంగ్లో ఇండి యనులకు మన వైన నిరంకుశాధికారము నివ్వక తప్పవు. పరిపూర్ణ స్వాతంత్ర్యము కలుగజేయని చట్టములు నాకు అధము కానెరవు. అట్టితిరి యిట్టి సందిగ్ధపు మానిషెస్టో యందు నా సమ్మతి చూపుట యసంబద్ధము. కాన మానిషెస్టో నాయ కులు నన్ను నున్నితురు గాక.

మద్రాసు. నడింపల్లి నరసింహారావు. ఆగస్టు 14. బాల్కర.

* * * * * రాజకీయ సంస్కరణములు.

ధియజోయ మారిసనగారు

లండను, ఆగస్టు 10:—

కాంగ్రెసు-మాన్యులగులకు పరస్పరానుకూలము కలిగి యుండుటనుబట్టి ప్రత్యేకసంఘ ప్రాతినిధ్య మున్ను క్షమని చెప్ప వీలగుచున్నది గాని అత్యంతము సమసిరిది ఆ ప్రాతినిధ్య మున్ను సంఘములకు నేర్పరుచుట సమాచితమును సాధ్య మును కూడగారు. ఇండియాలో రాజ్యాంగ పరిజ్ఞాన వికాసము దినదినమభివృద్ధి మొందుచుండుటచే దానినిసర్వే సర్వత్ర నవ్య యింప జేయవీలులేదు. రాజకీయ పరిజ్ఞానవికాసము సంపూ ర్ణమగునరకి 50 ఏండ్లుతక 100 ఏండ్లైన పట్టవచ్చును. రాజ కీయశక్తుల నిశ్చయ నిరూపణమును కాసనవర్గ ము నిశ్చయము గాగ్ర హించుటకు దీర్ఘకాలము పట్టుట నిశ్చయము. ఇప్పుడు ప్రత్యేక ప్రాతినిధ్య మును కో

రుచున్న అన్ని వర్గముల వారికిని ప్రత్యేక ప్రాతినిధ్యము నిచ్చినచో రాజకీయ విజ్ఞానము నికను పడయని వర్గముల కన్యాయము జరుగును. గాన ఆంకాం ప్రాతినిధ్య మిచ్చిత్తు ను తొలగింపవచ్చును. ఒక వర్గమున కొక మార్పుదగిన ఓటునిచ్చిచో ప్రతిజ్ఞలాయును తన ప్రతినిధిని పంపుటకు వీలగును. ప్రత్యేక ప్రాతినిధ్యానవరము తొలగువరకు నీపద్ధతిననుపరింప దగును. నియోజక వర్గమును మార్పుకుండ జాతీయత వికృతతను పాటించకుండ భారతీయులకు వోటు నియ్యవీలగునని మారిసను గారు లండను లైమ్సుప్రతికకు వ్రాసిరి. నివేదికమును చాల కొనియాడిరి.

నర్ వెలంకైను పిరోలు గారు

దక్కను లైతుల సంఘమువారు ప్రత్యేక ప్రాతినిధ్యము ను కోరుచు చేసిన తీర్మానమును చిరకాలము లండను లైమ్సు ప్రతికకు లింతివార్తనందిరి. చిత్రావన బ్రాహ్మణుల అధికత్వ మొందగని ఈ సంఘమువారు భయపడుచున్నారు. చిత్రా వన బ్రాహ్మణులలో ప్రముఖులగువారు దుష్కృత్యముగా నున్నారని కొలతు సంఘమువారుగూడ నిరూపించిరి. ప్రత్యేక సంఘ ప్రాతినిధ్యము కలన కలుగు నవ్వములనుగూర్చి నివేదిక మున వ్రాయబడిన విషయము లతిశయోక్తులుగా కనబడు చున్నవి. తత్కృత జాతులవారికి సరియగు ప్రాతినిధ్య మేర్ప టుటకు చేరు మార్గమేలేను. అత్యధిక సామర్థ్యము కల చనావ్యవస్థలకే ప్రత్యేక ప్రాతినిధ్యముండగా వారి కం తె చాల దుష్కృతీయిండుండు వారికి ప్రత్యేక ప్రాతినిధ్య మిచ్చకుండ దాని ఇండియాలోని రాజకీయవిషయజ్ఞులతో సమముగా పామరజనులయందు గూడ నాంగ్లతే ప్రభావత్రా కవాదులు సానుభూతిని చూపదగును. ఇప్పు డీవర్సాటు పాక్షికముతో కూడిన దను భావము పామరజనులలో కలుగుట సహజము. అట్లు కలిగినచో ముందు స్వపరిపాలనాభివృద్ధికి చాల భంగము కలుగవచ్చునని చిరకాలము వ్రాసిరి.

అయోధ్య భూస్వాములు.

లక్నోలోని అఖిలభారతభూస్వాముల సంఘకార్యదర్శి ఇటుల వ్రాసెను. ఈ నెల 11-క తేదీని బలరాంభూరు మహా రాజాగారి మందిరమున అయోధ్యతాలూకాదారులు జమీం దారులును సమావేశమైరి. బలరాంభూరు మహారాజా, మహా మృదాబాదు రాజా, రాజా నర్ రాంపాలుసింగు గార్లును జహంగీరుబాదు, కానమండ, సిగిరి, తీర్వా, ప్రతాపనగరు రాజాగార్లును, పీఠుమహాలనవాబు, దర్బందీ, లిక్రా, గోపా ల్లేరా బనియమా, శకాగాతాకూరు సాహెబుగార్లు మున్నగు వారును సభకు వచ్చిరి. దర్బంగమహారాజాగారి రధ్యక్షత వహించిరి. ఏకజాతీయభివృద్ధి మొందుటకును జాతీయత్వముల డెంగుటకును ప్రత్యేక సంఘప్రాతినిధ్యము ప్రతిపాదించి ఇండి యా మంత్రిగారికిను తలంచుచున్నారు. ఆరెండు ఆశ్చర్యజ నును మనకు ప్రత్యేకప్రాతినిధ్య మొసంగుటకు వర్తింపవు ననము జాతీయభేదమునుబట్టి ప్రాతినిధ్యము నకుగుటలేదు. మనము మొత్తము రెనన్యూలో 100 కి 85 శంతున నిచ్చుచు న్నిందున మనహక్కులను కాపాడు కొక నగనర మధికము గాకలేదు. ననఅభిప్రాయమును గొనకుండ కిన్దుక హెచ్చించి దదు కాసనములను మార్చెదమని ఎవ్వరును అనుటకు వీలుండ గూడదు. మనకు సంబంధించిన విషయములలో మన అభిప్రాయములను స్పష్టముగా తెలుపుటకు మనకకకాశే ముండకలేను. జమీందారులు సంస్కరికములకు ప్రతిపాదించు కొందరు త లంచుచున్నారు గాని సక్రమభివృద్ధిని కలిగించు సంస్కరణ ములకు జమీందారు లెన్నటికిని ప్రతిపాదించుకారని నేనెన్నడు

నుగా తెలుపుచున్నాను. జమీందారులు వెక్కుతరములనుండి అను భవించుచున్న హక్కులకు భంగము కలుగగూడదు. వారి పదవికి సంబంధించిన బాధ్యతల ను వారు నిర్వర్తిం ప వీలగునని అధ్యక్షులు నడిచిరి. అయోధ్య భూస్వాముల సం ఘమువారు యావచ్చారతీ భూస్వాముల సంఘము పట్టసాను భూతిని కలిగి యున్నారు. జమీందారుల భూస్వాముల స్వా స్వమునుబట్టి ప్రాతినిధ్య మియ్యబడవలెనను తీర్మానములను బలరాంభూరు మహారాజాగారు గుపపాదించిరి. నివేదికమును జేశ్భాషలలో సరిగ ప్రకటింపవలెను. యావచ్చారతీ భూస్వా ముల ప్రతినిధులకు రాజప్రతినిధిగారు దర్శనమిచ్చునట్లు వారిని కోరవలెనను తీర్మానములను కాశీందరాజాగారు గుపపాదించిరి.

ప్రకటన

కృష్ణజిల్లా గుడివాడతాలూకా బల్లిపర్రు కాపురస్తు డు నిమ్మగడ్డ రామస్వామికుమారుడు చిననరసయ్యమీద బెజ వాడ కాపురస్తులు నుండడ వేంకటసుబ్బారావు, యలమంచిలి కోదండరామయ్యలకు ఇయ్యలసినీ నోటుబాకీని గురించి బెజవాడడిస్ట్రిక్టు మున్సిబుల్కోర్టులో O. S. 29 1918 నెంబయన దావా చేసి ఆస్తిఫైలు జప్తు చేయించగా సదరు నర సయ్య తనకు ఏ విధమైన ఋణములు లేవనిన్ని పరువునవ్వ ము కలిగినదనిన్ని దామోజెన్ ఇప్పించవలసినదిగా పిటిషన్ దాఖల్ చేయగా విచారణకు 28-8-18 తేదీకి వాయిదా వేసి నాను. సదరు నరసయ్య ఎవరికైనా ఏమైనా బాకీలు ఉన్న యెడల 28-8-18 తారీఖున బెజవాడ డిస్ట్రిక్టు మున్సిబుల్కోర్టు కు హాజరై చెప్పకోవలసినది. అట్లు పిటిషన్ పెట్టుకొని బాకీలు స్థిరపర్చుకొని పక్షమున బాకీలు లాలోచి అనిన్ని, ప్రతిఫలము లేదనిన్ని వాదించబడును. బాకీ దారులకు దామాషాయి రానెదదు. (1282)

బెజవాడ } యలమంచిలి కోదండరామయ్య. 12-8-18 }

ఆంధ్రభాషాభిమాని సమాజము, నెల్లూరు. తమ యధ్యక్షులగు బ్రహ్మశ్రీ వేదం వేంకటరాయ శాస్త్రిలవారు తెలిపించిన శాకుంతలము ను నెల్లూరు పురపాలకములో ఈ నెల 17 తేదీ శనివారము రాత్రి ప్రదర్శించుదు. నే. రామదాసు ఎం. ఏ., ప్రవర్తకుడు.

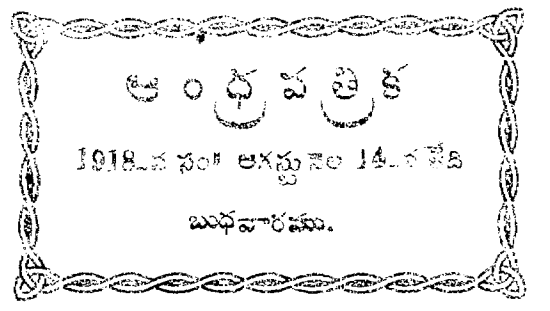
అమృతవల్లి 1154
మనోరంజకమైన నవల.
గ్రంథకర్త కా గ్రంథకర్తలయిం. బంగారుపత్రములను బొందిన కంచుపట్ల కనకమ్మ నిరచితము
మీ కల 1-4-0
గ్రంథశ్రీ సునోహరము. కథ రసవంతము.
భావములు గంభీరములు. చదివి ఆనందింపటకు తగినది.
చిరునామ:— ఆంధ్రప్రదేశ్ కాశీరాయము
7, కంజు కట్టివీధి, జి. జి. మదరాసు.

వైద్య గుభయము లేదు.
వైద్యరత్న వండిత డి. గోపాలాచార్యులవారి
వైద్య గుభయము లేదు (1045)
ని వార కౌషధములు
మా నుండుట గడచిన యిరుపది వత్సములుగా ఇండియా, నిర్వా, సిలోక దేశములయందును, స్వదేశసంస్థానముల యందును ఆ శ్రేష్ఠ వైద్యులగులను కాపాడుట లోకనితము. మేము తెలుపు విధానముల ననుసరించి
వైద్య గుభయము లేదు.
మోహదీపానకము 6 కోట్లను బుడ్డి ౧-కి రు ౧-౦-౦ | శిశుభాతము 1 కోట్ల బుడ్డి ౧-కి రు ౦-౧౨-౦
డిబ్బో 8 " " ౦-౧౦-౦ | డిబ్బో 8 " " ౦-౦-౦
హృదయ హస్తీశేఖరు. కోరువారికి మానెద్ద కాళ్ళుటలా గుచితముగ పంపబడును.
తండ్రి నిలాసము:— “వండిత” మదరాస్.
ఆయుర్వేదాశ్రమం, గిరి, ఆచారప్పన్ వీధి, జి.టి. మదరాసు.

ఆంధ్రవిద్యానిధి; విన్నవము.

ఆంధ్రులయందు విద్యావ్యాపనము తృప్తి కరముగ లేదు. ఇంజనీరింగు వైద్యకళాశాలలందు విద్యార్థులకు ప్రవేశము దొరకుట చురుకైనది. ప్రవేశము దొరకినవారికి పోషణము నుర్లభము. ప్రస్తుతము ముగ్గురు విద్యార్థులు ప్రవేశమును పొంది పోషణకై ఆల్పాశుచున్నారు. విద్యాభిమానులు ఆంధ్రదేశాభిమానులు ప్రత్యేకము ఈ విద్యార్థులకు గాని ఆంధ్రవిద్యానిధిగాని సహాయము చేయుటకు ప్రార్థనలు. దానములందెల్ల విద్యాదాన ముత్తమదానము. సొమ్ము నీక్రింది చిరునామాకు పంపవలయును.

ఆంధ్రవిద్యానిధి కార్యదర్శి, 7, రెండుకట్టిపేట, ప్రదేశము.

రాజ్యాంగ సంస్కరణములు

ఆంధ్ర రాష్ట్రమున భ
III

ప్రజల స్వపరిపాలనాసామర్థ్యమును గూర్చి నివేదిక గ్రంథకర్తలకు గల ఆవిశ్వాస మీతరున తెలుపబడినది.

“మనము ముఖ్యవిషయములను కొన్నిటిని గ్రహించవలెను. ప్రజాసామాన్యము చీకటై అజ్ఞానదశయందున్నారు. యూరపులొని ప్రమాణమునకు విశేషముగ కొరవడి యున్నారు. ఇంతియ గాక, హైందవ సంఘము, మత, సంఘ, వర్ణభేదములతో నిండి యున్నది. ఈ భేదములు సంఘపు ఏకమత్యమునకు వేరుపురుగువలె నుండి భీతి గొలుపుచున్నవి. ఏ రాజకీయవిధాన మయినను ఈ విషయములను గుర్తించక తప్పదు.”

“భారతీయులు మున్ముందు స్వపరిపాలనము నకు బనికి వచ్చెదరని మాకు నమ్మక మున్నను, ఇప్పుడుమాత్ర మందుకు సంసిద్ధులు గా లేదని బహుసంభావులచే సంగీకరింపబడినది.”

“క్రస్తుతమున, ఎన్నిక హక్కును సామాన్యముగ నుపయోగించగల వారు గాన్పించును..... ఇప్పుడు నిర్మోహబడవలసిన విశాలమగు నియోజక గణము, ప్రజాసామాన్యమునందు కేతాంతముగ నుండును. వారయినను రాజకీయమునభవము లేని వారే.....సంపూర్ణ శాధ్యతకు కేరవలయు ననిన, నియోజకగణ మభివృద్ధి కెందవలెను. వారు తమ హక్కులను తిన్నగ నుపయోగించుచున్నారని తేలవలయును. అందుచే భారతీయులు ముఖ్యపర మగు పరతులను జరుప గలిగిననే గాని, వారికి శాధ్యత యొనగుటకు ఏ లుండదు.”

ఇట్టి వాక్యముల ననేకములను గ్రంథమునండి ఎత్తి చూపవచ్చును. గ్రంథకర్తలు తమ మానస మండిలులనే పూర్ణముగ భావించి యుండవచ్చును. కాని, హిందూదేశ ప్రాచీనచరిత్రను శ్రద్ధతో పరికించిన యెడల నిట్టిశంకల కవకాశము గన్పట్టదు. దాక్షరు రాధాకుముద ముఖర్జీగారు అలెగ్జాండరు హిందూ దేశమును దండెత్తుకాలమునకే ప్రజాస్వామ్య ప్రభుత్వము దేశమునందు ప్రబలి యుండ నని దృష్టాంతములను జూపియుండిరి. గ్రీసు దేశ ము నందువలె పురరాజ్యము (City States) లాకాల మున ప్రబలియుండెనని గూడ చూపియుండిరి. ప్రాచీన కాలమునందు ప్రబలియుండిన గ్రామసంఘ

ప్రతిష్ఠాపనము గూర్చి వ్రాయుచు, ప్రతిగ్రామ సంఘమును ప్రజాస్వామ్యమునకు స్థానముగ నుండ ననియు, ఏ గ్రామపు పెద్ద లాగ్రామపు సాంఘిక, రాజకీయాది వ్యవహారములను సంతృప్తికరముగ వరిపాలించు చుండి రనియు, శాంతిసమయము నందును యుద్ధము ప్రబలు చున్నపుడును గ్రామ జీవనమున కెట్టి యాటంకములును గలుగలేదనియు ప్రాచీన చరిత్రోధకులు దెలుపుచున్నారు. పిమ్మట బ్రిటీషు పరిపాలనమున ప్రసాదించబడిన స్వత్వ ములను, సంకుచిత చరిత్రులుందు సయితము, భారతీయులు తిన్నగ నుపయోగించి, తమ సామర్థ్యాభివృద్ధియులను వెల్లడిజేసి యుండిరి. ఈ విషయమై మాంటాగూ - ఛెల్మస్ ఫుల్లగాన్లే తమ నివేదికయందు డిటుల చెలిపిరి. “విద్యాభివృద్ధి భారతీయులు స్వతఃకే అభివృద్ధి బడయు గలిగిన మనము గ్రహించవలయును. మన మొసగిన యవకాశముల నుపయోగించి, వారుముందునకు వచ్చిరి. దేశపు రాజకీయాభివృద్ధికి సాటుబడినది వారే. ఇదంతయు వారికి కీర్తిదాయకము. ముక్కుది పత్తరములనుండియు కాంగ్రెసునందును, పిమ్మట మహామదీయసంఘమునందును, వీరు స్వాతంత్ర్య శయములను వ్యాపింపజేయుచున్నారని తమ వ్యవహారములను తామే సవరించుకొనుటకు వీరు ప్రయత్నించుటచే, మనసానుభూతికి ఏ రాష్ట్రము లగుచున్నారు. ప్రతి ఆంగ్లేయుడును వీరి ప్రయత్నములను గౌరవింపక తప్పదు. శాసనసభాసభల మూలమున ప్రభుత్వమును ప్రేరేపించుటకు, మన మిచ్చిన యవకాశములను వీరు మితముగ నుపయోగించుచున్నారు. ఇటీవల, ఉపన్యాసములమూల మునను వారావృత్తికల మూలమునను జాతీయాదర్శమును వేనకుజేల జనులకు బోధించుచున్నారు.మృగిసిపలు సంఘములందును, విశ్వవిద్యాలయములందును, విద్యాభివృద్ధి ప్రశంసనీయుముగ పొందుచున్నారు. రాజకీయ లాభములకొరకే గాక, సాంఘిక సేవకొరకై గూడ ప్రయత్నములను గావింపుచున్నారు. కఠపు బాధను తగ్గించుటకును, వఆదల యుద్ధదవము నాపుటకును, సంతసమయ ములందల్లరి జరుగకుండ నాపుటకును, యాత్రికులకు తోడ్పడుటకును, సహకారోద్యమమును వ్యాపింపజేయుటకును కృషి నెల్లుచున్నాడు. వ్యాపారవిషయములందు ఆతని ప్రయత్నము లంతగ జయము గాంచకబోయినను, ఆతనిదృష్టి నిపుడు విశేషముగ వ్యవసాయము పరిశ్రమలపై ప్రసరింప జేయుచున్నాడు. విద్యాభివృద్ధి సంఖ్య హెచ్చినకొలందిని ఆతని పలుకుబడియు అధికారమును అతిశయించుచున్నవి.”

హిందూదేశపు పూర్వచారిత్రను పరికించి నను, క్రస్తుత పరిస్థితులను పరికించినను, నియోజకగణము హిందూదేశమునందెప్పుడు లేదని తలచుట ప్రమాదజనితము. మాన్లే మింటో సంస్కరణములు ప్రవేశపెట్టబడిన దాదిగ మహమ్మదీయులు తమ ప్రతినిధుల సహసరిగ నెన్నుకొనుచున్నారు. జమిందారులును, భూస్వాములును, ప్రతినిధుల నెన్నుకొనుచుండిరి. అట్టితరీ నితరులు మాత్రము తమ ప్రతినిధుల నెన్నుకొన లేరనుట హాస్యాస్పదము. నియోజకవర్గ మిప్పుడు లేదని వాదముకొర కంగీకరించినను, ముందయినను వాటి నేర్పరుచు జుటులు? కె న దా దేశ మునకు స్వపరిపాలనమును ప్రసాదించినపుడు, ఆదేశపుస్థితి అతిశోచనీయుముగ నుండును. డర్బాం నివేదికను గమనించినచో, ఆ దేశపు స్థితిదృగ్గోచరమగును. విద్యావ్యాపన మతిస్వల్పముగ నుండెను. ఉపాధ్యాయులలో గూడ వ్రాయుటకును చదువుటకును చేతగాని వారుండిరి. ఇక, ఫ్రెంచి

ఆంగ్లజాతుల అంతకలహములకు మితిలేకుండెను. ఆస్ట్రేలియా, న్యూజిలెండు వరిస్థితు లయినను నిరుత్సాహకరముగ నుండెను. దక్షిణాఫ్రికాలో బోయర్లకు సర్ వేన్స్ కాంపుబెల్ మానదుగారు స్వపరిపాలన మొనగ బలచినపుడు, ఆంగ్లేయ ప్రముఖులనేకులు వారి ప్రయత్నములు తప్పుక విఫలము లగునని వారించిరి. భానరుమెను గారి మార దృష్టి యొక్క ఫలిత మిప్పుడు తెలియుచున్నది. దక్షిణాఫ్రికా ఆంగ్ల సామ్రాజ్యమునకు పెట్టని కోట యయినది. అభివేళ రాజ్యము లెంతటి యసమృత జూపినను, వాటికి స్వపరిపాలన మొనగనపుడు తగిన నియోజకవర్గము లేదని ఆంగ్లేయ పరిపాలకులు వెలగొందలేదు. పరిపాలనావిభజనపద్ధతి నవలంబించి యుండలేదు. వారిని పరీక్షలకు లోను గావించలేదు. రిఫారము బిల్లును ప్రవేశపెట్టకముందు ఆంగ్లదేశపుస్థితి నొక మారు పరికించి న, సత్యము వెల్లడియగును. 1835 వ సంవత్సరమునందు విచారణ జరిపిన పార్లమెంటరీ సంఘమువారు, అప్పటి స్వపరిపాలనా ప్రతిష్ఠాపనముల స్థితిని వర్ణించిరి. ఆ వర్ణనమును జదివినపుడు, క్రస్తుతపు భారతదేశస్థితిని గూర్చి విచారించ నవసరముండదు. ఆకాలమున ఊరు పేరు లేనివారు ఏదోయొక యుపాయముచే పార్లమెంటులో సభ్యు లగుచుండిరి. కొన్ని భాగములలో వ్రాటునియ్యగలవారే లేకుండిరి. ఇప్పటి కయినను, పార్లమెంటుసభలో ననేకమంది సభ్యులకు హిందూదేశ విషయము లగమ్యగోచరములుగ నుండుచున్నవని, నివేదికగ్రంథకర్తలే యంగీకరించిరి. అటులయ్యును, పార్లమెంటుసభవారు హిందూదేశ పరిపాలనాబాధ్యతనువహించియేయున్నారు. ఏదేశమునకును వర్తింపని కఠినసూత్రముల నీ దేశము నెడల వర్తింపజేసి, ప్రజలసమృద్ధిలనుట భావ్యముగ గన్పట్టదు. రయతులయెడలను, నిన్ను జాతుల యెడలను, ప్రజాసామాన్యము నెడలను, యూరపీయుల యెడలను, విద్యాభివృద్ధి తమ బాధ్యతలను సక్రమముగ నిర్వహింప రనియు, జాతిమత విభేదములు రాజకీయ పరిణామమున కాటంక మును గలిగించుననియు, గ్రంథకర్తలు విశ్వసించుచు, ప్రజలకు తగిన పరిపాలనాధికారము నిచ్చుటకు నెనుదీయుచున్నారు. ప్రత్యేక సాంఘిక ప్రాతినిధ్యమును నిరూపించుటలో గూడ, ప్రత్యేక సంఘములు తమసభికుల నెన్నికొనుటకు బహులు ప్రభుత్వనియోమకమే శ్రేయస్కర మని, తెలిపిరి. ఎట్లుకయాలమున వచ్చుసభ్యు లిప్పుడే పరిపాలనాబాధ్యతలను వహింపలేరనియే వారి యభిప్రాయముగ గన్పట్టుచున్నది.

నివేదికయంతయు పరిశీలించినచో, ప్రజల పరిపాలనాసామర్థ్యముగూర్చి సందియము ఏదేమముగ ప్రబలియున్నది. సంస్కరణవిధాననిర్మాణ మీసందియము ననుసరించి గావించబడినది. భారతీయులు కాంగ్రెసు సభమూలమున గోరిన పరములలో, నీ సంశయమానసము చూపట్టదు. అందుచే కాంగ్రెసువిధానము క్లిష్టభూయిష్టముగ లేదు. మాంటాగూ సంస్కరణములు సంక్లిష్టములై పరగుచున్నవి. అందుచే, ప్రాతిపదికనుగూర్చియే భారతీయులకును, నివేదిక గ్రంథకర్తలకును భేద భావము గలదు. పునాదుల నిషయముగూర్చియే అంగీకారము లేనిది, సంపూర్ణ నిర్మాణముగూర్చి అంగీకార ముండుటకు సాధ్యపడదు. ఈకారణముచే ప్రజలు తృప్తికరముగ ప్రత్యేకజాతీయ సంవిధానమును ఆంగ్లప్రభుత్వమునకు నివేదించుట యవసర మగుచున్నది. ఇందునకు కాంగ్రెసు విధానమునే ఆధారపరచికొని, ముందుకు జనుట, ఆంధ్రరాష్ట్రీయసభాకర్తవ్యమని, స్పష్టపడగలదు.

వికట ప్రయోగమా?

నిన్నటి ఆంధ్రప్రదేశ్ పత్రిక యిటుల వ్రాసినది :
“ఆంగ్ల సామ్రాజ్యమునం దెల్లను సాంఘాతిక పరిపాలనావిధానము ప్రతిష్ఠింపబడు సూచనలు గన్పట్టుచున్నవి.

ఆంధ్ర పత్రిక 12-8-18.

ఈ పయి వాక్యమున “సాంఘాతిక” పద మొకటి వికటప్రయోగమయి యుండునా యని కొందఱ అనుమానపడుచున్నారు.

“సాంఘాతిక” మనుకల్పము మాత్రమే అయి చాలకాలము నుండియు ప్రయోగింప బడుచునే యున్నది. ఈ పదము Federal అను ఆంగ్ల భాషా పదమునకు మారుగ నుపయోగింప బడుచున్నది. అట్టిగారిచే రచింపబడిన ఆంగ్ల-సంస్కృత నిఘంటువునందు, 145-వ పుటలో Federal అను పదమునకు మారుగ “సాంఘాతిక” అను సంస్కృత పదము వ్రాయబడి యున్నది. రాజకీయ సంబంధముగ భావముల వాండ్రములో డెలుపు నపుడు, క్రొత్త గన్పించు పదములను వాడక తప్పదు.

మదరాసు శాసనసభ.

—(౧) :—

నిన్నటిదినమున సమావేశమైన శాసనసభయందు శ్రీ శ్రీధర వివేకాచార్యులు చర్చింపబడినది. గౌ. వి. శరసింహ అయ్యగారి తీర్మానవిషయమున మాత్రము శ్రీ గవర్నరుగారి వలంబించిన చర్య అశాస్త్రీయముగ నున్నదని తెలుపుటకు చింతించుచున్నాము. అత్యంతమును హిందూజాతీయక నైపుణ్యము చాలనందున ప్రజలకు ప్రాతినిధ్యము మొనగవలసిన దని యొక తీర్మానము నుపహరించినది అయ్యగారి రిలీఫు పూర్వము చెప్పియుండిరి. దీని నుపహరింప వలసినదని గవర్నరు యొక్క ప్రతిపక్షము. అంతట నరసింహ అయ్యగారు, సర్వమును నడచుట దేవతా భయభ్రాంతియై యున్నారనియు, నిట్టి పరిస్థితులలో శాసనసభను రిమానముల వరకును ఆవిశేషమున నెవరియూ నొక తీర్మానమును ప్రతిపాదించిరి. దీనిని వేంకట పతిరాజుగారు బలపరచిరి. శాసనసభా నిర్వహణ నియమముల బట్టి, సభ నావిశేషములకు తీర్మానము నెవ్వరైనను ప్రవేశ పెట్టుటకు సభ్యుల అధికారము గలదు. ఇట్టి తీర్మానములను అధ్యక్షుడు తిరస్కరింప నెట్టి అధికారమును లేదు. ఈవిషయ పరిష్కారాధికారము సభాపతికి గలదు. ఇట్టి సందర్భములలో గవర్నరుగారి తీర్మానచర్య హింసకరములను అశాస్త్రీయ మని యెల్లరకును ప్రస్తుతము కాకపోదు. గవర్నరుగారిట్టి నియమానుసరణముగ నివిధానము నవలంబించిలో మనకు వెలుప లేదు. ఈ విధముగ శాసనసభ్యుల ప్రధానమైన హక్కు ఉల్లంఘింపబడినది. ప్రస్తుతస్థితియందే యిట్టి నిరంకుశ ప్రవర్తన గల అధికారాధిపత్యము మాంటాగ్యువర్గము మన కొనగ బడినచో నొక నెట్లు వర్తింతురో వేరే చెప్ప నవసరములేదు. ఎట్టిప్రభా ప్రతిపక్షా తీర్మానమైనను శాసనసభామండలము లేకయే స్టేటు కన్వెన్య, గ్రాండు కమిటీల సహాయమున శాసనరూపము వాల్చుట కికముం దనువేసినను; స్వాతంత్ర్య, పర్యావృత్త కాభానిర్ణయము ఖండితముగ గావించుట కష్టమగుటచే, ప్రతి విషయమును ప్రభుత్వమువారి మానసమునకు స్వామ్య ప్రకాశము సంబంధించినట్లే తోచుచుండును. ఈ విధముగ వర్తింప నధికారాధిపత్యము అపారాధికారము నొసంగు నిమాత్రపథక మెంతవరము చేకూరుచుండునో పాతకులే యూహించు కొనవచ్చును.

మొదటగా వివాదములను, వివాదానిచ్చేదములను రిజ్యుట్ చేయవలసినది యొక శాసనమును నిర్మించుటకు సభ వారసుమతింపవలసినది తీర్మానమును గౌ. యామాలు హుస్సేనుగారు రుపపాదించిరి. దీనిని కొంత చర్చ జరిగినది. ఈ విషయమై మహమ్మదీయభిప్రాయమును గణగొనుట కష్టమనియు, ఉలిమి అనేకు లిట్టి విధానమునకు ప్రతిపక్షా భిప్రాయముల గలిగియున్నారనియు అచి జుద్దీను సాహేబు గారు పలికి, తీర్మానము నెదిరించిరి. కాని, సభవారిచే తీర్మాన మంగీకృతమయినది. 1918 సంవత్సరపు కత్తీ నివాసము శాసనమును యోచించుటకు ఏర్పరచబడిన సంఘ నికేతనము

అవసరాంధ్ర రాష్ట్రీయ సభ

ఆగస్టు 17, 18 తేదీలయందు

మాంటేగూ-షమ్మిఫర్డు సంస్కరణములను

విమర్శించుటకై గుంటూరునందు సమావేశమగును.

ఆంధ్రమహాజను లెల్లరు విచ్చేసి

సభను జయప్రదముగ జరుప సాధితులు.

సభవారిచే చర్చింపబడినది స్థానికాధికారుల అనుమతి నకును దించియే యీ చట్టము వివిధప్రకారములకు వ్యాప్తము గావించ వలసినది. ఎన్. కృష్ణరావుగారు చేసిన పవరణ సభవారిచే తిరస్కృత మయినది. ఇందు మాంటుగూ వర్గీ కానవాసలంబ నము ప్రభుత్వమువారి యిష్టానిష్టములపై వాధారపడయించు ను; దీని అధికారము హిందూ కాగలదు. ఈ సీరి సంకుప్తీ కరము కావాలను.

అవిభాజ్యపు యెట్లీలు కానవసరమును దొడ్డప్పశాయక నూరు, వ్రయ్యూరు యెట్లీలు భవనర్తంబు చేయవలయునను తీర్మానమును సర్ ఆల్ఫ్రెండ్ డర్వెల్ గారు రుపపాదించిరి. ఈ విషయనిర్ణయమునకై యొకసంఘమునైన నిర్మింపవలయు యీ తీర్మానములన్నియును సంగీకృతమగుట అత్యవసరముగ నున్నది. ఈరెండును చిన్న, ప్రాచీన జమిందారీలు. కాని యీవిషయమై ప్రభుత్వసభ్యు లిట్టిచర్య దీనికొనట అశాస్త్రీయము. ఈ విషయ నిర్ణయము ఆయా ప్రజాములయందలి ఆచారములపై వాధారపడి యున్నది. ఈ ఆచార నిర్ణయాధికార మిదివరకు శాస్త్రానుసారముగానే గలదు. కాని, యిప్పు డి అధికారమును కార్యనిర్వాహక ప్రభుత్వమువారికి వై కొని, యీకావనమును నిర్మింప సాహసించుట పవరణము కాదు.

ఇక శాసనసభ్యుల ప్రక్షేపిత ప్రరణల నొసంగునపుడు కూడ యీ నిరంకుశ స్వభావము ప్రభుత్వమువారిని వదల లేదు. పర్యవసాని నిషయమున గౌ. శరసింహ అయ్యగారికి ప్రత్యుత్తర మొసంగును, దీనిని ఖండించిన చెన్నపురి పౌరుల సభవారి కార్యక్రమమును తిలకించితిమనియు, యీ విషయమై యెట్టి చర్యను తీసికొన వలసరము లేదనియు, యీ యాలోచన ఏప్రిలు 1 తేదీ నుండి, 1918 సంవత్సరము జూన్ 30 తేదీవరకు 28, 820 రూపాయలు వ్యయమైనదియు ప్రభుత్వమువారు చెల్లిపిరి. మాంటూగూ సభాసములలో నింత ఆపారముగ ప్రజాప్రద్యయమును వ్యయపరచుట అశాస్త్రీయమని ప్రభుత్వమువారు గ్రహించుట సంభావ్యము. 1918 మార్చి, 1 తేదీ నుండి ఆంగ్ల జేషమునకు పోవుటకు ప్యానుచార్టరు నొసంగబ డినవారి నాచునులను వెలుప ప్రభుత్వమువారు నిరాకరించిరి. మాంటూగూ సంస్కరణ విధానమును సంపూర్ణముగ చేకూర్చుటలో ప్రకటించుటకు ప్రభుత్వమువారిని నిరాకరించిరి యూహించుటకు న్నాము. జేకూర్చుటలో నున్నయెడల యీ ప్రభుత్వమునందలి అభిప్రాయములు ప్రజా సామాన్యమున వ్యాప్తమగును గదా! అసామను తలచి మరక్కయ్యగారు ప్రక్షేపముగా, రాష్ట్రీయ శాస్త్రాధికారి విధాన పునర్నిర్మాణమునకై 21 మంది కమిటీలును, 12 జిల్లా మునిసి పాలము (ప్రభుత్వమువారిని కోరినవియు, యీ విషయక మగు నూచనలు భార్య ప్రభుత్వమువారి అంగీకారము బడయుటకై పంపబడినవియు, పవ్లివ సభ్యులు కమిషనువారి సలహాలతో కూడ నివి యోచింపబడునవియు, ప్రభుత్వము వారు ప్రత్యుత్తర మొసంగిరి. ప్రక్షేపక చేకములకు తగిన యుత్తరము ప్రభుత్వము వారివద్దనుండి రాలేదు.

ఈ విషయము అన్నిటిని తిలకించినయెడల ప్రస్తుత పరిపాలనావిధానము సంపూర్ణముగ మార్పు తెంది, అధికారము ప్రజాప్రతినిధులవాడవలె నగు తెంత యవసరము తెల్లము కాగలదు.

యద్దములు రైలుబండి:—11వ తేదీరాత్రికి రైలు బండి ప్రాముకు వచ్చెను రు 1, 30, 000 ల పత్రములు విక్రయింపబడినవి. 12 వ తేదీని రైలుబండి ప్రాములో నుండి 18 వ తేదీకి రంగూనకు వెళ్లును. గురువారమునాడు మర్రిచా వు వెళ్లును. ప్రాము ప్రయాణమునలన మంచిఫలితము కలిగినది.

స్వామిస్థానవార్తలు.

స్వామిస్థానవార్తలు—పరచాకెతయ్య, శేషయ్యగారు. మాంటూగూ వర్గీ భావ్యత:—(18-వ తేదీ) శ్రీతిరుపతి మహామారు విత్తూరునుండి రాత్రివేళ తిరుపతికి కరు మోటారుకారులో వచ్చుచుండగా ప్రోఫెసర్ 9 మంటలకు పెర మాళ్ళపల్లి ఆను గ్రామమువద్ద ఒక ముసలివానిమీదుగా ఆ మోటారుబండి పోయి వానికి గాయములుకలిగి వాడు తిరు వార మూడుదినములకు మరణించెను. అందువలన పోలీసువారు మోటారువద్దపిన డ్రైవరుమీద కేసుచేయగా చంద్రగిరి జా యింటు శేషయ్యగారు ఇండియన్ పిన్లుకోడ్ 304 ఎ సెక్షన్ క్రింద ఆశాక్రమణ బండి నడపుటచే మరణము గలుగజేసినందుకు శిక్షించిరి. అప్పటిలో ఉత్తర ఆర్కాటా జిల్లా జడ్జిగారు కిడుకు భాయడలచిరి. హైకోర్టులో రివిజన్ చేయగా స్వామిస్థానవార్తలు మనిషిమీదుగా బండిపోయి ఆ మనిషి మరణించినమాత్రముననే ముద్దాయికిని 304 (ఎ) సెక్షన్ క్రింద శిక్షించుటకు విలంబదనియు, అతడు మాకుడు గాకాని ఆశాక్రమణవాని బండితోలుటచే మరణము కలుగ జేసిల్లు ఫిర్యాదులు స్వప్రయోగ రుజువు పజుచులే ననియు, మోటారు డ్రైవరు తనమీద మోపిన సేరమునకు తగినసమాధాన ము చెప్పవలసిన అతడే సేరమునకు డోహించుట కంటమాత్రము లేదనియు, ఫిర్యాదుయచు ఈ కేసులో ముద్దాయివలన ఆశా క్రమ ఉన్నట్లు ఫిర్యాదులు రుజువుపజుచలేనందున శిక్షను రద్దుపజుచిరి.

ముద్దాయివలన హైకోర్టుకేసు శేషయ్య రామ వాను పంతులుగారు, ఫిర్యాదులతిరపున పబ్లిక్ ప్రాసిక్యూటరు గారును వాదించిరి.

భారత యువజనసంఘము.

మాడత అంతస్తు కట్టుటకు చందాలు.

భారత యువజన సంఘ భవనము నందు మాడత యం తస్తు కట్టుటకై క్రిందివారు చందాపంపించినవి కార్యదర్శి రంగ వాధ మొదల్యారుగారిట్లు వ్రాయుచున్నారు:—కడప జి. వెంకటప్పగారు, మ్యూనిసిపల్ చీఫ్ మకా మొదటిదపా రు 75, ఎ. సంజందప్పగారు, హైకోర్టు కేటా మొదటిదపా రు 60, సి. శ్రీనివాస రావుగారు హైకోర్టు కేటా మొదటిదపా రు 15 జి. రామేశ్వర రావుగారు హైకోర్టు కేటా 50, టి. వేంకట కృష్ణయ్యగారు, కంట్లాక్టరు రు 30, వి. పిచ్చయ్యగారు హైకోర్టు కేటా రు 15, బ్రాడ్బెటారు. జి. వేంకట్రాయయ్యగారు, హైకోర్టు కేటా మొదటిదపా రు 50, కె. వనంధరావు గారు హైకోర్టుకేటా మొదటిదపా రు 50, టి. వేంకటరెడ్డిగారు రు 50 చీపాడు మొరెడ్డిగారు రు 50, చీరం మల్పారెడ్డిగారు రు 50, అల్లాడిల్లి మల్పారెడ్డిగారు రు 30, ఎన్. వారయ్యగారు రు 30, కల్లూరు మల్పారెడ్డిగారు రు 30, చిన్ననూడలూరు వర్మయ్యగారు రు 15, ఎన్. శరసింధరావుగారు రు 10, అయిదు, అందుకు తక్కువ మొత్తములు రు 15, హాసపేట ఒక స్నేహితునిద్వారా రు 67, రాయచూర్ల ఒక స్నేహితుని ద్వారా రు 33, నెల్లూరు ఒక స్నేహితునిద్వారా 50, మొలగ పల్లి ఒక స్నేహితునిద్వారా రు 25, గుండు గోలనూరు ఒక స్నేహితునిద్వారా రు 25, ఆదవానియ్యదొరి స్నేహితుల ద్వారా రు 75, తిరువూరు పి. డి. అచయగారు, వర్తకులు రు 250, బస్సెరి కె.విశ్వకామయ్యగారు వకటా 250 రూపైకి 200, చేతంపెర్ల టి. టి. శేషరెడ్డిగారు, టి. తిరువెంకెడ్డిగారు టి. మల్పారెడ్డిగారు, టి. రంగవాధ అయ్యగారు. వి. తల్లూ రెడ్డిగారు రు 250, రూపకనడి బోగనగవుడు, యెర్రల స్నే హితులు, 250 రూపైకి రు 140, యెద్దుల మిశ్రము రు 15.

రెండవ యుద్ధబుణమునకు

(1197)

ద ర ఖా స్తు లి పు డ వే క్షి త ము లు.

ఈ బుణము నూటికి రెండువేల రూపాయల వరకు ఉంటుంది. ఈ యుద్ధబుణము వర్తమాలు మరల 1921వ సంవత్సరములో నూటికి నూరురూపాయలకు ఉన్నప్పుడును, 1923 వ సం.లో గూడ నూటికి నూరురూపాయల వరకు ఉంటుంది. 1925 సం.లో 100-కి 108 రూపాయలు, 1928లో 100-కి 105 రూపాయలును వర్తమాలును కొనుగోలు వారి యుద్ధవ్రతకార మియ్యబడును.

ఇంతకంటే భద్రమైన సామ్యవాచకమును పద్ధతి వేరులేదు.

ఈ ప్రకటననే దరఖాస్తుగ ఉపయోగించుకొనుటకు దీనిని చివరి మీ పేరు వ్రాసి పంపుడు.

ద ర ఖా స్తు న మూ నా.

మదిరాసు బ్యాంకింగ్ వారికి,..... 1918.

కో కా క్షి ప తి,

అయ్యో, ఇందులో రూపాయల చెక్కును లేక రొక్కమును పంపుచున్నాను.

దీనికోసం యుద్ధబుణవర్తమాలు (హామి సర్టిఫికేట్) నాకు దాని నిష్పించిన మీ రెంతయు కృతజ్ఞుడను. ఈ పత్రపు సామ్యము ఏ సంవత్సరములో సామ్యవాచకమునో ఆ సంవత్సర ముండెదని తక్కినవానిని కొట్టివేయుదు.

* 1921, 28, 25, 28 సంవత్సరములో వాపసుచేయవలయును.

ప్రకటనలో ఇవ్వబడును.

ఇట్లు నిశ్చయమయియున్నది.

నేను..... చివరను..... (సమర్పణగ వ్రాయుడు.)

వి రో పా మ హా నం గ మ ము

(రైతుకు వివరము)

ప్రాస్తు.

మాంటిడిడరు నాక్రమించుట.

లండను ఆగస్టు 12:—జనరలు డిలెన్సీగారు ఉదయ ముననే నైర్వహించి తలపడి అస్సీలు విల్లర్సు పీఠభూమి మీద గా మధ్యాహ్నమునకు సరికి ఫావలర్లకు చేరి 1 గంటకు ఎటెక్స్టి నాక్రమించి మాంటిడిడరును పూర్తిగా ముట్టడించెను. ఈ యాత్ర విజయయాత్రయని నైర్వహ్యము నుడిచిరి. మాంటిడి డరు ఒయిలీలకు నడుమ పరాసువారు 2-3 మైళ్లు ముందుకు సోయిరి. అంత పీఠముగ నెన్నడును పరాసువారు తమరు తదని వశీకృతులు నుడిచిరి. చిన్నటాంకులు చాలవని చేసి నేనానప్రమును తిగింపెను. ఆక్రమిత ప్రాంతమున ఫిరంగులు గుండ్లు మొదలగు సామగ్రి లభింపజేయుటకు నుండెను.

మ్యూనిచ్ మొదల 15 ఫిరంగులును 6 వశావిట్టమును దొంగిలించి. మైనిట్లలో కొందరు 48 గంటల వేగభాటిని పోర వలసినవైనను గూడ సంధునత్యుత్సాహముతో పోరిరి. మాకు చాల సామగ్రిలు నేడు లభించినవి. పురోగమము నడిగ జరుగకపోవుటకు శత్రువులనిరోధము కారణముగాదు. వారు తదని సామగ్రిలు మార్గమున సక్రమముగా నుండెను. 1916 లో వలె చెట్టు రోడ్డున కడ్డముగా వేయబడెను గాన మందు గుండు మున్నగుసామగ్రిల బండ్లు ఆక్రమణదారులచే పాటా చురుకుగా గా వీలలేకపోయెను. ఈసారి జర్మనులు చాల తొందరగా పారిపోవుటచే వారిమార్గములందు మందు గలుగు మున్నగు మార్గసాధనములను చేసి అమర్చి వీలలేక పోయినది. మాంటిడిడరు పూర్తిగా ధ్వంసమైనది గాని ఆది ఘనవిషయముకాదు. దానుకొరులోని మాసేన రాయికి 10 మైళ్లలోనున్నది. మాంటిడిడరు కాంపేను, ఘాల్స్ లు ల నుండి కచ్చురైలు మార్గముల కది మొ X. ఆరైలు మార్గములమీదనే జర్మనుల సేన కంఠ వా చురాది పరాక్రమము రూపలెను. జనరలు డిలెన్సీగారు తిలారీ ప్రాంతముమీదగా రాయమిడికిని జనరలు హంబర్గగారు మాట్టుబియిలీల మధ్యస్థానమునకును వచ్చుచున్నందున జర్మనులు తమసామగ్రిలను వెనకకు పంపుట కతకాశము కలుగునట్లు లభించిన సేనసంతకు వినియోగించి రాయలూనిగ్నిపత్రిని నిలిచి ఎదిరింప యత్నించుచున్నారు. జాను అనగ్గిందమునకు వా రాప్రాంతమున సామగ్రిల సభికముగా చేర్చిరి. శత్రువుల సేన పత్రికండియైన తరువగలమని వనవారు ధైర్యముతో చున్నారు. గత మార్చిలో మాంటిడిడరు శత్రువులకేమైన భాగ మున 1/3 వ వంతపుడే మా వశమైనదని విశేషము పరాసు

చిరమునుండి ఆదివారమునాడు మధ్యాహ్నమున సాయంత్ర నమునకు తంజిరావల నంపిరి.

విజయఫలితము.

శత్రువులు నిలువనేల సక్రమముగా రావించి కడుక్తి ప్రాముగ సమరమునకు పంపుచున్నందున పురోగమము మం దమగుచున్నది. జర్మను లాపంక్షినిబలపరచ గోరునదియు లేక తిరునేలలు వెనుకకు పోవుటకు వీలుకలిగించునదియు దీనివల ననే గుర్తువగును. మాసేనలను మిత్రమండలిసేనలను చాల స్వల్పముగ పంపబడెను. ఆస్థికముగ శత్రువులను తలపడుట కలను టాంకుబండ్లకు హెచ్చించుటచలనను ఇది సాధ్యమై నది. కాలమాన మనకులముగా నున్నదని ఆంగ్లశిబిరమునుండి 12 వ తేదీని తంజిరావల వచ్చినది.

శత్రుస్థానము లన్నియును వశమగుట.

శత్రువులు తలపోయింపంతిక్రమముగనే జనరలు ఫాకు గారు నరల దెబ్బతీసిరి. ప్రారంభించినను జనరలు హంబర్గ గా రెలిక్తాస్థానముగా తలపడినందుననే మరల నిపు డతి కీర్ణముగ ముందునకుటచే మున్ను ఫాకుగారి సేనాసాను గ్యము స్పష్టముకాకలదు. రెండు అనగ్గిందములు జరుగు చుండగ ఫాకుగారు మరల మూడవ అనగ్గిందమునగూడ జరిపి విజయమును బడయుకలిగిరి ఇంతవరకు జరిగినది ప్రథమ ప్రయత్నము. ఇది యంతయును యంత్రపు పనికలెనే జరిగినది. దీనివలన క్రమముగా యుద్ధస్థితియంతయు సంపూర్ణముగ మారకలదని కొందరనుభవ జ్ఞులుకలించుచున్నారు. ఇంతవరకే మంచితాత్మములు కలిగినవి. శత్రువుల స్థితి పూర్తిగా చక్కితమైనది మాంటిడిడరునుండి తప్పిం చుకొనిపోవుటకేగాక లానుపరిసర ప్రదేశము సంతకు కాపాడు టనుగూడశత్రువులు ప్రయత్నము పోరుచున్నారు. మాంటిడిడరు ప్రాంతమున శత్రువులకేమైన కి మైక్ర ప్రదేశము మాత్రమే కలదు ధూరితోగూడినమార్గములలో నెండవేడిమికి కృశించిన పరిణామలను బండ్లునుకానగును పోలిపోటునుచుండుట ప్రేమ ట అధికముగా నున్నది. జర్మనులు కొంత సేనను దక్షిణమునకు పంపుదురని తోచెదని. అంతరుమొదలు ఒయిలీలకును జూలై నెల 8-వ తేదీ మొదలు మిత్రచింతల సమరమేకభాటిని జరు గుచున్నది.

వెస్ట్ ప్రాంతము.

శత్రువులను వెస్ట్ నుండి తిరుముటకు మేము చాలపట్టు దలతో పోరవలసిన అవసరము కలుగునట్లున్నది. వారివుడు రక్షణప్రయత్నములను పూర్తిచేసి ఎయిను నుండి నిలువ నేనలను రప్పించు చున్నారు. ఇవట వారికి విమానములుగూడ

చాల హెచ్చుగానుండుటచే ఇతరరంగములందు వారికి ఒత్తిడి మెండుగా నుండవచ్చు వారిచట నవసక్రందన ప్రయత్న మొన రించుచున్నారేమో యను నశుమానము కలుగకలదు. ఇవట మా విమానసమంతున కిది చాల నభ్యంతరమును కలిగించు చున్నదని ఆమెరికా శిబిరమునుండి సోమవారమునాడు సా యంత్రము తంజిరావల పంపబడెను.

అమీన్ న్యూనాంటిడిడరు యుద్ధము.

లండను ఆగస్టు 12:—లిహాన్సుకు దక్షిణమున నిన్న సాయంత్రము శత్రువులు నరల తలపడగా తిరిమితిమి. సోమకు దక్షిణమున పోరునలిపి 200 మందిని పట్టుకొంటిమి. మెర్కోర్టుకు తూర్పున పూర్వ స్థానములను ఎటిమహముకు తూర్పున నది కుత్తెంతిరమున నున్న పత్రియు నిపు డేకమయ్యె ను. 14 వ ఆంగ్ల సేనకు కుడిప్రక్కను పరాసువారు నిన్న మధ్యాహ్నము రాయివంక పురోగమమును సలిపి ఆర్మీను పోరు తిలారులను వశపరుచుకొనిరి. ఉత్తరరంగమున రోబెకుకు తూర్పునను పూర్వము మెర్సినులకు నడుమను మేము మార్పు లను చేసితిమని బ్రిటిషువారు తెలిపిరి.

అబ్రివోయిలీలకు నడుమ మార్పు లేదు. రాత్రి మార్కెస్ట్ లిగర్పు గ్రినలర్పు రంగమున ఫిరంగులు కాల్పులడెనని పరాసు వారు తెలిపిరి.

85000 మందిని పట్టుకొనుట.

ఈ నెల 8 వ తేదీ మొదలు 85000 మందిని పట్టుకొం టిమని పరాసువారు తెలిపిరి.

బ్రిటిషు రంగము.

లండను, ఆగస్టు 12:—నీటిరాత్రియందు బ్రిటిషు రంగమునుండి జనరలు హేకుగా రిట్లు ప్రకటించిరి:—రోయి ప్రాంతమునను పూర్వస్థానమునకును సోమనదికి దక్షిణ మునను యుద్ధము తిరుప్రదముగ జరిగినది. ఈస్థానములతూర్పు నందు మనసంక్షిని ముందునకుతేచ్చి 100 మంది తైకిలకు పట్టు కొంటిమి సోమనదికి దక్షిణమునందు తీవ్రయుద్ధానంతరము ప్రాయార్థు అనుపురమును స్వాధీనపరచుకొంటిమి. ఈ యుద్ధ మునందు హతులుగను వైదొలుగను శత్రువుల కనేవలం నష్ట మైరి. యుద్ధమునకు తీవ్రముగ జరుగుచున్నది. బ్రిటిషురంగము నందు పరాసువారు టెన్లోవెన్ అను స్థానమును బట్టుకొనిరి.

విమానయుద్ధము.

11-వ తేదీ పగటియందును, రాత్రియందును, సోమనదిని వాటి స్థలములందును నైజువే జంక్షనులందును 50 టన్నుల బొంబులను వేసితిమి. కోల్పోర్వేనుకులవైనను, పాకలమీదను పగటిపూట చాల దిగుననుండి బొంబులు వేసితిమి. బొంబులు నూటిగా పడెను. మనకేమియు నష్టము గలుగలేదు. రాత్రి యందు నెహోజు, కాంప్రేనేనులను ముట్టడించితిమి. మన రాత్రివిమానము లన్నియు తిరిగినవచ్చినవి. శత్రువిమానదళములు యుద్ధరంగమునందు విశేషముగా పనిచేసెను. మేము 29 శత్రు విమానములను ధ్వంసముచేసి 24 విమానములను నేలగుల్చి తిమి. బ్రిటిషువిమానముల కి కనబడుటలేదు. మన విమానఫిరం గులు ఒక “గోతా” విమానమును నేలగుల్చెను.

విమానరంగము.

లండను, ఆగస్టు 12:—వాయు మంత్రదగ్గమువారిట్లు ప్రకటించిరి. ఇవివలకు తెలుపబడిన విమానకార్యములు గాక నేటిమధ్యాహ్నము మెట్టు స్థానమునందున్న ఒక ప్రదేశముపై బొంబులను వేసితిమి. 11, 12 తేదీలందు రాత్రిని వాతావరణము బాగుండకున్నను రెండువిమానములను ముట్టడించి ముఖ్య ప్రదేశములపై బొంబులను వేసితిమి. 12 వ తేదీని ఒక విమా నమును ప్రాంక్షర్టు యుద్ధమున్న కర్మాగారస్థానములను ముట్ట డించితిమి. ఈ ప్రదేశమధ్యభాగమున బొంబులు ప్రేరినవి. శత్రు విమానములు 80 మైళ్లు వెనుకకు పరుగెత్తుచు యుద్ధముసలిపెను. రెండు విమానములను ధ్వంసము చేసితిమి. బ్రిటిషు విమానము లన్నియు తిరిగి వచ్చినవి. ఇంకొక విమానదళము చాతానా అను స్థానమున విమానకాలపై జనుప్రదముగ బొంబులను వేసితిమి. అని శత్రువిమానముల నెదుర్కొని దీర్ఘయుద్ధము సలిపెను. మేము 4 విమానములను ధ్వంసముచేసి ఒకదానిని నేలగుల్చి తిమి. బ్రిటిషువారి విమానములు రెండు కనబడుటలేదు. మన విమానములు యుద్ధానంతరము సమావేశమై ముఖ్యస్థానముపై బొంబులను వేసెను. ఒక పాకపై నూటిగ బొంబుల వడి 4 శత్రు విమానములను భూమిపై వాళము చేసెను.

పరాసు ప్రకటనము

లండను, ఆగష్టు 12:— విన్నటికాల్రి పరాసువారిట్లు ప్రకటించిరి:— ఆరకు ఆయన్ నమలకు నడుమను మేము గురి ఆనుగ్రామము వాక్రమించుకొని కోయిర్ పెట్టు పెవిన్ కోరు స్థానముల కుత్తరముగను విజృంభించితిమి వెస్ట్ సర్కిల్ ఉత్తర పు గట్టిన ఫీస్టికు ప్రాంతమున నున్న నునస్థానములయొద్ద శత్రువులు సత్విన ప్రతిఘటనములకు భిన్న పడితిమి.

ఫీస్టికు ప్రాంతమునందు శత్రుయుద్ధమును భిన్న పడితి మనియు శత్రువుల కిమితి నవ్వము గలిగినయియు ఆ మెరికనులు ప్రకటించిరి.

జర్మనుల ప్రకటనలు

లండను, ఆగష్టు 12:— ఆంకరు ఆఫ్రిలకు నడుమ బ్రిటిషువారికి విజయము కలుగుట మనకు ప్రతికూలము. జర్మనుల రక్షణ ప్రయత్నములు నిఫలిమైనవి. జర్మనీ ప్రధాన సేనా నులు సేనా నవ్వమును తగ్గింపకలే నని ఘోష పెట్టుచుందుగ భూమి, ఫిరంగులు, సైనికులు గూడ నధికముగ నవ్వరుగుట చాలసంతోషకరమని బెర్లిన్ నుండి ప్రకటన వ్రాసిరి. తికో గమున మింకను జరుగగల దని మిట్టాబీజునయిటంగు ప్రతీక వ్రాసిరి.

సామగ్రులు వచ్చుటకు బండ్లును క్యరధియును లేనందున ఏ గొట్టులు తొందరగా జరిగినవి. శత్రువు లగ్ని జ్వాలన గురి పించుటచే తెలిపారు తెలిగ్రావు తీరము తెగి వార్త లాగిపో యిరి. పైగలు పొగమంచులో కవబడలేదు. ఫిరంగిదళ యును టాంకు లన్ని ప్రక్కలనుండియు తలపడుటచే పరాజయము కలిగినదని బెర్లిన్ ను నుండి వార్త వచ్చిరి.

శత్రువిమానమును కూల్చుట.

లండను, ఆగష్టు 12:— విన్నటి యుద్ధమున మావిమా నములు పశ్చిమ ఫ్రీస్యను తీరమున నుంచరించెను. జర్మను విమానము లధికముగా తలపడెను. 6 మోటారు పడవలు తిరికి రాలేదు. వేరునవ్వు మేఘమును లేదు. ఆ మిట్టాండు కుత్తరమున మేముక విమానమును సముద్రమున గూల్చితిమని నాకాదళ మునారు తెలిపిరి.

జర్మనుల ప్రకటనము.

లండను, ఆగష్టు 12:— కనివారమునాడు లిహోస్సు ఆక్రేటకు మధ్య మాత్రమే యుద్ధము జరిగినది. మాంటీడియరుకు దశ్యుమనున పొరుగు మేము తెలిసిన నానువిల్లర్న-కోకను కోరు-మార్బులవంక కేగితిమని జర్మనులు వాయువార్త పంపిరి.

ఇంగ్లండు

సామ్రాజ్యమునది నీటిక క్తి.

లండను, ఆగష్టు 12:— సామ్రాజ్యమున 500 700 లక్షల గుర్రముల జలక క్తిగలరు. వీరిలో చాలభాగము పెంటనే యుపయోగమునకు రాగలదు. ఇండియాదేశము మున్నగునన్ని దేశముల వారును జలక క్తినిగూర్చి పరిశోధనలను జరుపవలెను. సామ్రాజ్యజలక క్తి సంఘమం దెర్పనపదగును. దానియందు అన్ని దేశముల వారును సభ్యులుగా నుండెదగునని బ్రిటిషు ప్రెజిడెంట్ సంఘమువారు ప్రకటించిరి.

స్టీ మరుగో ప్లేగు.

లండను, ఆగష్టు 12:— కలకత్తానుండి గ్రేట్ పెండకు వచ్చిన హెక్టరు నాకలో నలుగురు వాచికులకు ప్లేగు వ్యాధి తగిలినది.

బర్మాలో పదార్థములు.

లండను, ఆగష్టు 12:— బర్మాలో భూమి ఫలకంతము, కన్నములు కొరతలేదు. చేపలు మెండు. అడవు లక్ష్మధికము. ఖనిజములు మెండుగాని ఇంతరరకు ధాన్యము లేకు, ఖనిజతై లములనుగూర్చి మాత్రమే ధనికులకు బ్రిటిషువారు పనిచేసిరి. అచట హిందూ దేశమునందుకంటె కూలి మెండు. రాకపోకల సదుపాయము తక్కువగాన నచట రోడ్లు రైలుమార్గములు మున్నగు సేర్పాటుల నధికముగా చేసినచో చాల పరిశ్రమల నా దేశములను బ్రిటిషువారును గూడ ప్రాగంభింప వీలుకల దు. సునసాయములను యథాగతముగా కోరువారికి దొరతనము వారు చేసెదరని సర్ హార్వే ఆడంపను గారు మిలెటరీవత్రి కకు వ్రాసిరి.

ఇండియా గోల్డుస్టాండ్ ను నిలువ.

లండను, ఆగష్టు 12:— కాలె నెల 31-న తేదీకి ఇండి యాలో నేమియునులేదు. ఇంగ్లాండులో 8,40,87,17 పౌను లున్నవి. వానిలో 60,00,000 కొద్ది వాయువాసాము. 1,98, 11,604 పౌనులు కలగనియు 1గవర్న మెంటు పెక్కురిటీ మీదను 89,18,485 పౌనులు బ్రిటిషు గవర్న మెంటు పెక్కురి టీలమీదను నున్నవి.

మరియుకడస్సిను కూల్చుట

లండను, ఆగష్టు 11:— నేడుదయమున నరయొక జస్టి సును కూల్చిరి. తొమ్మిదిరమున దానిని చూడగనే యొకవిమా నములేచి దానిని తలపడినది. ఆజస్టిను సముద్రమునపడినది. అది యొక పెద్దకొత్త మాదిరి విమానమని నాటకపత్రిక వ్రాసిరి.

రైతు గొర్గుల సేనాని.

ఆమెప్పుడు, ఆగష్టు 12:— ముగివిపు ఆక్కిపాల్వ గానిండుకొనెను. ఇంతివరకును పోలేను యుద్ధానికి గా మండిరి కిరలంకోడు సేనానిగా నిలుమించి జకోస్తావకుల వెదిరింప నియమించిరి లోకలు ఆంజగరుప్రతీక వ్రాసిరి.

జకోస్తావకుల సద్భావము.

లండను, ఆగష్టు 12:— వ్లాడీవస్టకులో దిగి ఆంగ్ల సేన ఉమావీరంగమున కేకెను. జకోస్తావకులు చాల గంభీరముగా తలపిరి యుద్ధ కావ్యాలయమునారు తెలిపిరి.

హంతకుని నురిచీయుట.

ఆమెప్పుడు, ఆగష్టు 12:— నాను ఎత్తెరును మాత్య తేసిని దానిస్సి సురతీసిరి కీపునుండి తింతివార్త వచ్చిరి.

ప్రతివిప్లవము.

కోపక హాక, ఆగష్టు 11:— రవ్వలో చాలపట్టణ ములలో ప్రతివిప్లవము కలిగినది. సానియులు సంఘములను త్రోసివేసి విప్లవసంఘములను స్థాపించిరి. ముప్రసిద్ధ బోల్షి వికు నాయకుడగు ఆలిస్సీస్కిని కాజులలో కధించిరి. కాజునవి గోరుకుజిల్లాలలో బోల్షి విక్కులు చాలమంది పాతులైరి. నూకనోద్ద్యమము చాల ప్రబలు చున్నది.

ఉర్కమును రైతుల కిరుగుబాటు.

లండను, ఆగష్టు 12:— 5000 మంది రైతులు మరఫ రంగులను ఫిరంగులను ఆహార పదార్థములను బెద్దకాల మోటారులు తీసుకొని పోటావాప్రాంతమున నీపరునదిని కా టిరి. జర్మనులు వారువైకి సేనను పంపిరి. ఉక్రేనులో చాలచో ట్ల పోరుజరుగుచున్నది. ఆంగ్లపక్షము సేనలను రైతు గార్డులను తలపడుటకు నల్గూలో వారు యత్నించుచున్నారని కీపు నుండి రవ్వవారు వాయువార్త పంపిరి.

జకోస్తావకు సేనాని జనరలు చెరిబచపుగారు సేనానిగా నుండురని మాస్కోనుండి తింతివార్త వచ్చినది.

కెనడావారి తోడ్పాటు

టూవా, ఆగష్టు 12:— కెనడావారుగూడ రైచేయో కు సేనను పంపెదరని అధికారులు తెలిపిరి.

కూల్చు-ను

ఆల్బానియా రంగము.

లండను, ఆగష్టు 12:— ఆల్బానియాలో శత్రువులు జగోడినావంతెన మొగనునదిపోయిరిని ఇటలీవారు తెలిపిరి.

జర్మనీ

జర్మను నాకాదళసర్వ సేనాధిపతిని తొలగించుట.

లండను, ఆగష్టు 12:— ఆక్కిరలు కాపలేను పనినుండి తొలగించిరి. ఆమెకా సేనను ప్రాప్కుటచేరకుండ నిరోధించ లేపోయెనని ఆతిరిని తొలగించిరి

వాను హింట్లు.

ఆమెప్పుడు, ఆగష్టు 12:— విదేశీవత్రి నానుహింట్లు గారు చాన్సులరుతో మాటలాడుటకు 1 ప్రధాన కిరమున కేగి ిల్లెనునుండి వార్త వచ్చినది.

స్థానిక వార్తలు

కార్పొరేషను:— కేపు 20 వ తేదీ మంగళవారము సాయంకాలము కార్పొరేషను యొక్క సాధారణ సభ యొక్క కిస్సును మందిరమునందు జరుగగలదు.

కలవలవారి ధర్మవైద్యాలయము:— కలవలవారు మంగళవారమునందు నెలకొల్పిన ఆయుర్వేద ధర్మవైద్యాల యయనకు జూలై మాసాంతరమునకు 2,428 పురుషులు 2,515 స్త్రీలు, 2,861 పిల్లలు చికిత్స పొందిరి.

గవాయి ప్యారాసాహెబు గారి గానసభ:— ఈనెల 15 వ తేదీ గురువారమునాడు సాయంకాలము 6 గం టలకు ఆర్యీయనవీధి గోళ్లేహాల్లో సాహెబుగారు కడపటి సారి గానసభను జరిపి కలకత్తాకు వెల్లిపోయెదరు.

రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు సంఘము:— చెన్నపురి రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు సంఘమువారు మొన్న మహాజనసభా మందిరమునందు ఆనిబిసెంటుగారి యాజమాన్యముక్రింద సమా వేశమయి, 38 వ జేకీయ మహాజనసభకు లోకమాన్య తిలకు గారి అధ్యక్షులుగా నెన్నుకొనినారు. రాజ్యాంగసంస్కరణ ములపట్ల సంఘాధిపాత్యమును వెలుపుటకు 20 వ తేదీ నాడు సమావేశ మగుటకు తీర్మానించిరి.

రక్షకసేన (శాల్వేషమఆర్య)వారి ఉపన్యాస ములు:— కమిషనరు బూతు టకరుగారును భార్య యను చెన్నపురికి వచ్చెదరు. మిమోయలు హాలులో ఈనెల 17-వ తేదీ కనివారమునాడు “మా ఆంగ్ల జేకీ యాత్ర, జపాను నైచేయా కండాదేశ సందర్శనము పునరాగమనము” అను విషయమునుగూర్చియు అదివారమునాడు “జగతంరాజా”అను విషయమునుగూర్చి లాంకరు బొచ్చులనుచూపును సుపన్యసించె దరు. ఆందగురు రావచ్చును. టిక్కెట్లులేవు.

ఆదివారమునాడు పగలు 10 గంటలకు మన్నడీ హాలు లో హోలీనెను సభ జరుగును. “హోలీ ఘోష్టు ఆఫీసు” అను విషయమున సుపన్యసించుదురు. క్రొత్త పటములు క్రొత్త చాటలు గంభీరవన్యాసములు. అందరును రా ప్రార్థితులు. మంచి తిగాణము. ధర్మము పరిగ్రహింపబడును.

అతివాదులు: మితవాదులు.

1907 సంవత్సరమున జరిగిన ముప్రసిద్ధ మారకు కాంగ్రె సులో మితవాద అతివాదనామము లుద్భవించినవి. ఆసంవత్స రము మొదలు తనమరణము వరకు యాహూడిరానివారిలో సట్టి రాజీమా నాయును జేయుటకు సర్ ఫిరోజీసు మెహతా తిర స్కరించెను. ఈతని మరణమునంతనే అతివాదకత్తులు విజృం భింప ప్రారంభించిరి. అప్పటినుండియు కాంగ్రెసు అతివాదుల చేతులలో బడిపోయెను. 36 ఫిరోజీసు మెహతా నాయకత్వ మునన్న రాజనీతిజ్ఞు రెల్లరుకు అతివాదులలో సందేహేనీని యుండుటచే, రెండు, మూడువారములకు పూర్వము వరకు కాంగ్రెసులో మితవాదుల వ్యక్తత్వమే అగపడుట లేదు. గతవత్సరమున లీసెంటు కాంగ్రెసునుండి తొలగిపోవలసినదని మితవాదులు ప్రేరితలై కాని అట్టి ప్రయత్నములు ఫలవంతు లుకాలేదు. వేడు బెంగాలు సేవనుల లిబరలులిగును స్థా పించి పెద్దమనుష్యులు దిక్కుబాసపుగోహిత రాజునకు జోహారు చేసియుండిరి. మాంటాగ్యూ పెయ్యుపర్ల పథకము ప్రచురిత ము కాకపోయినయెడల నిజరుగు మితవాదులును మితవాద నామధారులును జయటకు వచ్చియుండెరని చెప్పవగును కాని అతివాదులు ప్రభుక్యమునాం స్థితిని గుర్పరము చేయుచున్న ప్పు డేమితవాదులు మిన్నకుండిరను విషయమును మేము మరు నులము. ప్రభుక్యమువారి సర్వకత్తు లన్నియు సంగ్రామనిర్వ నా న ము న ని మ గ్న మై యున్నపుడు కూడ వీరిలో ననేకు లీఅల్ల రిమూ:లోజేరి ప్రభుక్యమువారి కలవరమకు జొచ్చిరి. ఇప్పుడు వీరుచురలివచ్చి, తాము మితవాదులకును లోక మనకు చాటుచున్నార. వీరు మితవాదులా? లేక ఏయిండ కాగోడుగు బట్టువారలా? ఈ రెండింటికీను గలభేదమును గను గొనుటకు విశేష మేధాక క్తి అవసరములేదు. అనెర కాంగ్రె సుసభనుండి తొలగిపోవుదునని ప్రకటించిన వారలలో ననే కులు మితవాదులుకాదు. వారిలోననేకులు ఏ యెండ కా గోడుగు బట్టువారలే— “జడ్డిసు” ప్రతీక.

చెన్న పురి శాసనసభ.

నిన్నటి దిన చరిత్ర.

గౌ. రాజగోపాలాచారియరు గారు 1918 సం. రపు చెన్న పురి కట్టి ఆపుదల శాసనమును గురించి ప్రత్యేక కమిటీ వారి నివేదికను ప్రకటించిరి. ఆ నివేదిక ప్రభుత్వ యామోద మును బడలేదు. ఆ శాసనముపై క్రింది సవరణలు పాపపాదించ బడెను.

గౌ. ఎ. ఎస్. కృష్ణరావుపంతులు గారు 1-వ క్లాజు లో 2-వ సబు క్లాజుకు ముఖగా "అట్టి యల్లివృద్ధికి స్థానికాధికారి యొక్క గాని, అధికారముగ గాని యనుమతి బడదన పడవ అట్టి ప్రకటన గావించబడు నెడల" అనుమాటలు చేర్చవల యునని యుపపాదించిరి.

గౌ. బి. వి. నరసింహయ్యగారు రామోదించిన పిదప ప్రభుత్వమువారి పక్షమున గౌ. ఎస్. శ్రీనివాసయ్యగారు సవరణ అంగీకరింపబడలేదని ప్రత్యుత్తర మొసగిరి. సవరణ వోటునకు వేయబడి అంగీకరింపబడలేదు.

2 వ క్లాజులో "పల్లికా నాకరు" అను పదముల పిదప "ప్రాంతీకులవొక్క దక్క" అను మాటలు చేర్చవలయు నని గౌ. ఎ. ఎస్. కృష్ణరావుగారు సవరణ యుపపాదించిరి.

గౌ. పి. శివరావుగారు ఆమోదించిన పిదప వోటు నకు వేయబడి సవరణ అంగీకరింపబడెను.

3-వ క్లాజు తీసివేయవలయు నని మరయొక సవరణ పాపపాదించిరి. గౌ. బి. వి. నరసింహయ్యగారు సవరణ నామోదించిన పిదప వోటునకు వేయబడెను. కాని యది యంగీకరింప బడలేదు.

గౌ. రంగారావుయరు గారు 5-వ క్లాజులో (1) (ఎ) శబు క్లాజునకు "అమ్మట" అను మాటకు పూర్వము "కొను వానికి నష్టము కలుగుటకు" అను మాటలను చేర్చవలయు నని యొక సవరణ యుపపాదించుచు ఆ మాటలు లేనివో అమ్మటాడు మంచి వస్తువులను గూడ నమ్మటకు వీలు లేదని యు, అమ్మినవో శిక్షకు పాత్రు డగుననియు, అట్టి శిక్షను తప్పించుకొనుటకు ఆ మాట లుండుట యవసర మనియు చెప్పిరి.

గౌ. ఎ. ఎస్. కృష్ణరావుపంతులు గారు రామోదించిన పిదప ప్రభుత్వమువారి పక్షమున గౌ. ఎస్. శ్రీనివాసయ్యగారు కొన్ని కేసులను చదివి విసిరించి ఆమాటలుండుటవలన నష్టము లను తెలియబరిచిరి.

గౌ. మో. రామచంద్రరావు పంతులు గారు, గౌ. పి. శివరావుగారు, గౌ. టి. రిచిమండుగారు, గౌ. శ్రీనివాసయ్యగారు సవరణ నామోదించుచు మాట్లాడిరి.

గౌ. యామాబుహుప్పేను బహదూరు గారు సవరణకు వ్యతిరేకముగా మాట్లాడుచు, వస్తువులకొనువానికి గాక తిరువాతి అనుభవించువానికి నష్టము కలుగును గాన ఆ మాట లుండుటవలన విశేషాభిము కలుగజాలదని చెప్పిరి.

కె. రామయ్యగారు కూడ సవరణ నామోదించుచు మాట్లాడిరి. సవరణ వోటునకు వేయబడి ఏదిపోయినను.

పిమ్మట సభవారు ఫలాహారములకు లేచిరి.

ఫలాహారములైన పిదప తిరిగి సభ 2-50 గంటలకు సభ సమావేశమయినది. పిమ్మట గౌ. ఎ. ఎస్. కృష్ణరావుపంతులు గారు 6 వ క్లాజులో 2 వ సబు క్లాజును తీసివేయవలయు నని యుపపాదించిన సవరణ వోటునకు వేయబడి యంగీకరింపబడ లేదు.

గౌ. ఎ. ఎస్. కృష్ణరావుపంతులు గారు 5-వ క్లాజు లో 1-వ సబు క్లాజు, దీలో నూటిని ఏబడిక్రిందను, అయిదు వందలను రెండువందలకును మార్చవలయు నని యొక సవరణ నుపపాదించిరి. కాని అది అంగీకృతము కాబడలేదు.

19-వ క్లాజులో మూటిని రెండక్రింద మార్చవలయు నని గౌ. ఎ. ఎస్. కృష్ణరావుపంతులు గారిచే నుపపాదించ బడిన సవరణ వోటునకు వేయబడి యంగీకరింపబడలేదు.

పిమ్మట గౌ. టి. రంగారావుయరు గారు 1 క్లాజు తరువాతి క్రింది క్లాజును 20 వ క్లాజుగా చేర్చుకొని నల యునని యుపపాదించిరి.

"ఈ శాసనముక్రింద విధింపబడిన నమూనాకాబడిన ఖరీ మా నా మొత్తంతయు ఏస్థానికాధికారియొక్క పరిపాలనా ప్రత్యేకతయ నేరముగావించబడెనో లేక ఎవరి అధికారము క్రింద నేరమునకు పట్టుకడెనో అట్టిస్థానికాధికారి లేక్కలవాడో అను కట్టింపవలయును."

అను నై సవరణ నుపపాదించుచు గౌ. టి. రంగారావు యరు గా రిట్లుపద్యసించిరి.

ఈవిధముగ నమూనా కాబడిన జరిమానా మొత్తంత యను మొదటిపాటిలోను గాని లోకలు బోర్డులకుగాని యచ్చి నవో వారికి కొంతద్రవ్యసహాయము చేసినవార మగుదుము. లేనివో వారు సామ్యునకై చాల ఇబ్బంది పడవలసి వచ్చు చున్నది. కాబట్టి అట్టియిబ్బందుల కవకాశము లేకుండ తన్ని వారణార్థమై ఆసామ్యులయొను వారి యధికారమున కీమ వలయునని కోరుచున్నాను.

గౌ. ఎ. ఎస్. కృష్ణరావుపంతులు గారు సవరణ నా మోదించిరి. ప్రభుత్వమువారి పక్షమున గౌ. ఎస్. శ్రీనివా సయ్యగారు ప్రత్యుత్తర మొసగుచు ఇండియా కార్యదర్శి గారిచే ఏర్పరుపబడిన నిబంధనల ప్రకారము స్థానికప్రభుత్వ మువారికిగాని, గవర్నరు గవర్నరు జనరులకుగాని నెట్టియధికారము లేదనియు, రాబడి మొత్తములను ప్రభుత్వమువారి యొద్దనుండి లోకలు బోర్డుల యధికారములోనికి మార్చుటకు శాసనసభ్యుల కట్టి యధికారమునుకూడ లేదని చెప్పిరి.

గౌ. మో. రామచంద్రరావు పంతులు గారు స్థానిక శాసనసభ్యుల ప్రకారము స్థానికప్రభుత్వములవారికి స్వ స్వాతంత్ర్యము గలదనియు, అట్టి స్వాతంత్ర్యమును సుబయోగిం చినవో లోకలు బోర్డులకు, మ్యునిసిపాలిటీలకు, గౌ. టి. రంగారావుయరుగారు కోరినటులు ఆ శాసనముక్రింద నమూనా కాబడిన మొత్తంతయు నియ్యకచ్చు ననియు చెప్పిరి.

గౌ. పి. శివరావుగారు, బి. వి. నరసింహయ్యగారు, కె. రామయ్యగారు సవరణ నామోదించుచు మాట్లాడిరి.

గౌ. టి. రంగారావుయరుగారు అట్టి ఆదాయములపై లోకలు బోర్డులవారి కధికార మియ్యబడినటు లిదివరలోని కొన్ని శాసనములు నివర్తనములుగా నున్నవనియు ప్రభుత్వము వారికి తలంపు కలిగినయెడల తప్పక నెలవేలగలదనియు గాన నీ సవరణ సంగీకరింపవలయు ననియు చెప్పిరి.

సవరణ వోటునకు వేయబడి యంగీకరింపబడలేదు.

పిమ్మట రంగారావుయరు గారు అనఘాల ప్రతిపాల సభ్యుల పేర్లను గోరిరి.

గౌ. బి. కె. రామారావుయరుగారు, మో. రామ చంద్రరావుగారు, పి. శివరావుగారు, కె. రామయ్యగారు, టి. వేంకటపతిరాజుగారు, సుబాశిరెడ్డిగారు, కె. మూర్త్యునా రాయణమూర్తిపంతులుగారు, కె. ఆర్. వి. కృష్ణరావుగారు, టి. రిచిమండుగారు, ఎ. ఎస్. కృష్ణరావుగారు, టి. రంగారావుయరుగారు, బి. వి. నరసింహయ్యగారు ఈ 12 మంది యను ప్రతిపాలముగను వోట్లెచ్చిరి. సవరణ త్రోసివేయబడెను.

గౌ. 50 లలగ్గాండరు కార్యదర్శిగారు 1904 సం.పు నుడరాను యింపార్టీలులు ఎట్టేట్లు శాసనము ప్రకారము వోడ్డ మ్మహాయజమాను, వుయ్యూరు జమీనులు అన్యాయకారము తేయగూడని జమీనులక్రింద నుండవలయు నని ఒకశాసన ముపపాదించుచు నిట్లుపద్యసించిరి. పురాతనమైన కొడ్డెప్ప నాయకమారు, వుయ్యూరుజమీనులు వ్యాజ్యములలో చిట్కొని నానాటికి ఖీదనకేవల వచ్చుచున్నవి. అట్టిజమీనులు కొంత కాలములో పరాధీనము చేయవలసియందును అట్లుచేయట వలన ఆ జమీందారులయొక్క ఆర్థికగౌరవమునకు భంగము గలుగుటయేగాక వారివంశముగూడ మృద్ధిచెందనేరదు. కాబట్టి ప్రభుత్వమువారు 1904 సం.పు నుడరాను యింపార్టీలులు ఎట్టేట్లు శాసనము ప్రకారము పైరెండుజమీనులకు అన్యాయకారముగాకండ ప్రభుత్వమువారి యధికారములోనికి తీసికొని సంగంక్షింపవలయు నని యీ శాసనముయొక్క యుద్దేశ్యము

గౌ. గిల్మరుగారు తీర్మానము నామోదించిరి.

గౌ. బి. వేంకటపతిరాజుగారు వై శాసనమునుగూర్చి మాట్లాడుచు తద్విషయము చర్చనీయాంశము గాకపోయినను పూర్తిగా అంగీకరించుటకు వీలులేనిదై యుండెననియు ఆ జమీ నులను వ్యాజ్యములనుండి తప్పించి యీభద్రతలమీద ఈ మాత్రముల ప్రకారము ఏ జమీనాల సంగతీయము గావించ నెందిరిలో తెలియపరచవలయు నని కోరిరి.

గౌ. టి. రంగారావుయరు గారు శాసనము బలపరచుచు నిట్టి విషయములలో స్వకీయభావములను గోరక కేవలము ఒక మాత్రము ననుసరించి పనిచేయవలయుననియు ఆ జమీం దారుల ప్రత్యుత్తర పోషణవిషయమై గూడ తగు ఏర్పాట్లు గావించవలయు ననియు చెప్పిరి.

గౌ. మో. రామచంద్రరావు పంతులు గారు ఈ జమీనులను ఆక్రమ వేసినవో కొనుటకు సంసిద్ధులయిన వారు పెక్కుమంది యితరులుగల రెనయు అనేక జమీనులు ఇదివర లో ఆక్రమ మూలముగా నమ్మబడినవనియు ప్రభుత్వమువారు ఆజమీనుల కొన్ని యితరులను జమీందారులుగా చేయసెంచి రో లేక పూర్వపు జమీందారుల గౌరవము కాపాడ నెంచి తో తెలియగోరి.

గౌ. ఎ. ఎస్. కృష్ణరావుగారుకూడ శాసనమును బల పరచుచు జమీందారుల కుటుంబములలోని కనిష్టల మాట్లాడు లను గూడ శాసనపూర్వకముగా సంగంక్షింపవలయు నని కోరిరి.

గౌ. కలపవర ముప్పిల నాయరు గారు కూడ బల పరచిరి.

గౌ. కె. రామయ్యగారు, గౌ. పి. శివరావుగారు, గౌ. బి. వి. నరసింహయ్యగారు, గౌ. టి. రిచిమండు గారుకూడ శాసనమును బలపరచిరి.

పిమ్మట గౌ. కార్యదర్శిగారు ప్రత్యుత్తర మొసగుచు కుటుంబములలోని కనిష్టల పోషణవిషయమై గౌరవ సభ్యులు గోరినటులు తగు ఏర్పాట్లు గావించబడు ననియు, ఈశాస నము ప్రకారము జమీందారుల గౌరవము కాపాడబడుననియు చెప్పిరి.

పిమ్మట శాసనము వోటునకు వేయబడి యంగీకరింప బడెను. పిమ్మట గౌ. కార్యదర్శిగారు ఈ శాసనమును ప్రత్యేక కమిటీవారు చర్చించు నవసరములేదని యుపపాదించిరి. గౌ. గిల్మరుగారు రామోదించిరి.

ఎ. ఎస్. కృష్ణరావుగారు తద్విషయమై ఏమియు తొందరలేదనియు ప్రత్యేక కమిటీవారిచే పరిపూర్ణచర్చ జరి గిండుట యవసరమనియు చెప్పిచు కార్యదర్శిగారు తీర్మానము నకు ప్రతిపాలముగా మాట్లాడిరి.

గౌ. ఎస్. శ్రీనివాసయ్యగారు జమీనులన్యాయకారము శాసనము జమీందారుల మాట్లాడు మరలక బలపరచుచు అందువలన ఈ విషయమై ప్రత్యేకకమిటీవారు చర్చించ నవసరములేదనియు జెప్పిరి.

ఈతీర్మానము వోటునకు వేయబడి యంగీకరింపబడెను.

పిమ్మట ఈవిల్లు శాసనముగా చేయబడెను.

గౌ. రాజగోపాలాచారియరుగారు 1906 సం.పు ను డరాను బోర్డులపై శాసనమునను కొన్ని సవరణలు గావించ వలయునని యుపపాదించిరి. శ్రీనివాసయ్యగారు తీర్మానము ను నామోదించిరి.

పిమ్మట ఈ విషయమై చర్చించుట కొకకమిటీ ఏర్ప రచబడెను. గౌ. న్యాయాధ్యక్షుడు, శ్రీనివాసయ్యగారు, రిచిమం డుగారు, శ్రేణుగారు, పి. రాజగోపాలాచారియరుగారు, తాం గరుగారు, స్పీంకుగారు కమిటీసభ్యులుగా ఏర్పరచబడిరి. ఈ కమిటీవిషయమై వోటునకు వేయబడి యంగీకరింపబడెను.

నేటి దినచరిత్ర.

నేటిదినముతిరిగి మధ్యాహ్నము 11 ఘంటలకు నెంటు బార్నికొటలో శాసనసభ సమావేశమయినది. నిన్నటికలెనే పెక్కుమంది గౌరవసభ్యులు సభకు విచ్చేసిరి. గవర్నరుగా రభ్యక్షక వహించిరి.

గౌ. పి. రాజగోపాలాచారియరు గారు కెల్లతెనకళ్ళ యొక్కయు విష పురుషులయొక్కయు వ్యాపకము నాపు దలచేయుట కొకశాసన ముపపాదించుచు కొన్ని పురుగులు ఇతరజేవులు నుండి హిందూ వేళములోనికి దిగుమతి యగుట వలన వానిమూలకముగా అనేకరోగములు జన నమునకు కారణ మగుచున్నవి. గోదా వరి కృష్ణ జిల్లాలలో తాటిచెట్టుల రోగములను గురించి మనకు పూర్తిగా తెలి యును. కొన్నికొన్ని పురుగులు వ్యాపనమువలన సంటలకు వ్యవసాయదారులకు భంగము కలుగుటయేగాక ప్రాణాపా యమానకుగూడ కారణభూతి మగుచున్నది. కాబట్టి రోగము లు వ్యాపముకాకుండ వెంటనే శాసన పూర్వకముగా నాపు దలచేయుట యవసరమని తోచుచున్నది. కాబట్టి యట్టిశాస నమును గౌరవ సభ్యులందరు సంతోష పూర్వకముగా నాహ్వా నించెదరని నమ్ముచున్నాను. ఈ విషయమై చర్చించుట కొక ప్రత్యేక కమిటీ నేర్పరుచుట యవసరము.

గౌ. శ్రీనివాసయ్యగారు ఆమోదించిరి.

గౌ. రామనాథపురం రాజుగారు, కలపవరముప్పిలు నాయరుగారు, కె. ఆర్. వి. కృష్ణరావుగారు, అమావ్యురు తంలియర్కయ్యగారు శాసనమును సంతోష పూర్వకముగా నాహ్వానించుచు, శాసనముపాదించిన రాజగోపాలాచారియరు గారికి కృతజ్ఞతాపూర్వక వందనము లర్పించుచు శాసనమును బలపరచుచు మాట్లాడిరి.

గౌ. టి. రంగారావుయరు గారు శాసనమును గురించి మాట్లాడుచు నిట్లుపద్యసించిరి:—

యితర గౌరవసభ్యులవలె యీ శాసనమునకు నాయు క్కపరిపూర్ణాంగీకారమునీయలేదు. ఏలయన వ్యవసాయశాఖ వారు యిదివరలో యీవిషయమై కొంతపని చేయుచున్నారు. ఇకముందుగూడ వారివలన పండినన నెరవేరగలదని నమ్ముచు గలదు. అట్టితరీ యీవిషయమై ప్రత్యేకముగా నొక యధికారిని

పాతకాలాపరీక్షకులయొద్ద నున్న సుమాస్తాల జీతము విషయమై అడుగబడిన ప్రశ్నకు సదరు సుమాస్తాల తమ స్థితి గతుల గురించి దొరతనమువారికి తెలుత్రకినవారి విషయము ఆలోచింపవలసని జవాబియిచ్చినది.

ప్రాచీన హైందవాధినివేశనములు

[వెద్దబొట్ట లక్ష్యమున హైందవములు, గుంటూరు.]

XI

మొలకను దీప్తములు.

బలిదీప్తము మొదలు తమరదీప్తమువరకు నన్ని దీప్తములు నింపుమిమియ యదీప్తమునకుఁ దూర్పుననున్నది కాని, మొలకను దీప్తము కలదీప్తమునకుఁ దూర్పుననున్నది (తేక, గుడి) దీప్తమునకుఁ బడవట నున్నది; అందుక, తమరదీప్తమునకు తుల్యముగ నని కలదీ పాపాదీప్తముల నున్నది. ఈదీప్త సమాహారమునకు "మొలకను" అను పేరు 'రాజు' అను పదమిచ్చి నదిట్టి పదమునందే కలిగినదట. అట్లుగనో క్రీ. శ. 16-వ శతాబ్దమునకు మహమ్మదీయులచే నీ పేరువెట్టబడి యుండును. కాని, అంతకు పూర్వమీ దీప్త సమాహారమున కేమి పేరుండెనో తెలియలేదు. ఇది నిందలి ప్రతి దీప్తమునకును బ్రత్యేక నామ మొకటి యున్నది.

ఈదీప్తసమాహారమునకు పటమునందుఁ జూచుచో నేడు చిన్న సమాహారములగు నున్నట్లును, అవేదీప్తము:

- (1) ధరనేటిసమాహారము; ఇందులో 'జిలిల' (Gililo) యను దీప్తము వెద్దది; ధరనేటిదీప్తము చిన్నది. (ధరనేటి యను పట్టణము వీనికి ముఖ్యపట్టణము.) జిలిలదీప్తమునకు "హల్మ హరా" అను నామాంతరము కలదు.
 - (2) బచియం, ఓచి, కూలదీప్తసమాహారము. ఇది ధరనేటిసమాహారమునకు వాయవ్యమున నున్నది.
 - (3) అంబు, తేక, అంబాయనసమాహారము. ఇందు 'చేరం' అనులంక వెద్దది. అంబాయన (తేక, అంబు) అనులంక చిన్నది. ఇవి మొలకనుదీప్తములో దక్షిణమున నున్నవి.
 - (4) బుదాదీప్తము. ఇది యీశాన్యమున నున్నది. వీని యందు ప్రత్యేకముగ రోలకులు, లవంగాలు, బాజికాయ, బాపత్రి మొదలగు పరిమళపదార్థములు హెచ్చుగ వలెనును. ఈసమాహారములో 'వెద్దబంబా' వీని వెద్దది; నైరాచిని చిన్నది.
 - (5) ఈశాన్యదీప్తసమాహారము. వీనిలో 'తెనింబాయ' (తేక, తిమరలూరు), 'లరతా' అను నవి ప్రధానమైనవి.
 - (6) 'అరు' దీప్తసమాహారము. ఇది తిమరలూరు వీనికి ఆగ్నేయమునను పాపాదీప్తమునకు వాయవ్యమున నున్నది ఇందు 'అరు' 'కీ' అనుదీప్తము ముఖ్యములు.
 - (7) వాయవ్యదీప్త సమాహారము, ఇది తిమరదీప్తమునకు కత్తి సమీపమున నున్నది. వీనిలో బబ్బర, సారవనీ, బాబా, కట్టా, రోమా అను లంకలు ముఖ్యమైనవి.
- ఈ 7 సమాహారముల మొలకను దీప్తములో నన్నియు గడుచిన్నవి. పటమునందు చీపులపుట్టకలై తెక్కితు మీరిన యీచ్చిలంకల సమదాయమునకే మొలకను దీప్తములచేరు. వీని వైశాల్యము 48,864 మైళ్లు; 1900 సం॥లో జనసంఖ్య 4,80,000. ఇందు అల్పములు, బూని, నలుయ అను తెగలవారు హెచ్చు. చీనావారు, హిందువులు, మహమ్మదీయులు కూడ కలరు.

చరిత్ర.

ఈ దీప్తములనువలె మై ప్రాచీనచరిత్రాంశము లంతగా తెలియవు. హల్మహరాదీప్తములోని జిలిలయను నుత్తరభాగమున అల్పారులను తెగవారు చిరకాలమునుంచి యొకవిధమగు సభికారము గలిగియుండిరి. కాని తరుచుగ వీరికిని ధరనేటి వారికిని, యద్దములు జరుగుచుండెన. మతీయు నీదీప్తముల వారపన్నడప్పుడు కలదీప్తముతోడను, గుడి (తేక, పాపా) దీప్తముతోడను గూడ సమర మొనర్చుచుండిరి. చిరకాలము నుండియు 'యన' దీప్తవాను నీ దీప్తములతోడ రోలకులు, లవంగాలు లోనగు పరిమళపదార్థముల వర్తకము చేయుచుండిరి. క్రమేణా చీనావారు, హిందువులు, అరబ్బులగు మహమ్మదీయులు నీ దీప్తములందు బ్రవేశించిరి. 1540-వ సం॥లో హల్మహరాదీప్తమును ధరనేటిదీప్తము స్వాధీనపరచుకొని అల్పారుల స్వాతింత్రము నుగంఠించెను. అటుపిమ్మట నీ దీప్తసమాహారము ముస్లిమాన్తము వ్యాపింపసాగెను. ధరనేటిదీప్తమునందును, మైదోరు లంకయందును నావికాదళములు కూడ నుండెను. ఈ రెండు దీప్తములవారికిని వైశవ్యము హెచ్చి యద్దము లారంభించిరి. ఇట్టిస్థితిలో వర్తకమున కిచటికి బుడతకియ (పొచ్చుగీను) వారు వచ్చి యిచటి రాజులు తమలోతాము కలహించుటను జూచి వారి కలహముల నెంచసాగిరి. బుడతకియవారు ధరనేటి రాజు

వృత్తాంతములు

---(0)---

యద్దములపత్రములు:—ఈ నెల 13-వ తేదీ నాటికి రు 27,07,86,800 ల పత్రములు విక్రయింపబడెను.

వెంటండు ప్రభువుగారు ఈ నెల 24-వ తేదీన వెంగు గూరుకు వెళ్లి గొ. కాబుగారి రెసిడెన్సీ మందిరమున విడిచెద రని తెలియించుచున్నది.

జేకెరత్తక వైద్యము:—బగ్గాలూ బగ్గాలైన యొకటి యు భాగితులైన యొకటియు వేర్వేరుగా జేర్చురపబడుచు న్నుది. కళికాలలు పాతకాలలలో చదువారిని గూడ నేలలో చేర్చి ప్రయత్నించెదరు.

విదేశములకు తేఖలు:—(బీటన్-యూనిట్) - అమెరికా దేశములలో నైనికులకు నావికులకు వాయు తేఖలు గాక తక్కిన ప్రయివేటు తేఖలన్నియును 8 అవున్సులకు మించ గూడదు. వానిలో మిరియాల మున్నగు వానిని వెట్టగూడదని దొరతనమువారు ప్రకటించిరి.

జూదము:—కలకత్తాలో గుజ్జుపు సంవేషణల రెండవ ఆవరణమున కనివారము నాడు తైత్తవును పొందకుండ హాజరీ వలు హాజరుచందు ఆను మార్వాడీ బిడ్డను జూదమాడి నందున క్రొత్తయొత్తరువుల ప్రకారము మొదటి కేసు వారి మీద చేయబడినది. వారికి చెరి రు100 లు జుల్మానా చేయబడెను.

బగ్గాలూ వాతా ఇండస్ట్రియలు భాంకి:—వీరు బగ్గాలూ సెక్ కాఖు తర్జునా నేర్పరచెదరు. వర్తముల వ్యాపారమును వృద్ధిపొందించుటకొక సంఘ మేర్పరపబడినది. కజ్జల నందజేయు విషయ మాహాచనలో నున్నది. సముద్రపు తెరచాప ఓడల నిర్మాణమునుగూర్చి పని జరుగుచున్నది.

చిత్తూరుజిల్లా నారాయణ వరమునకు తూర్పు 1½ మైలుదూరమున రాళ్ళకాలువవద్ద నుమారు ఇరువదిమందిచేరి వివాహమునకు వెళ్ళుచుండి కొందరు స్త్రీపురములను ఘోరముగ హింసించి నుమారు 1500 యాభ్యులు విలువగల బంగారు బెండినగలను 10-వ తేదీ కనివారము నుద్ధాహ్నము 1 ఫుంతుకు దోచుకొనిపోయిరి. వీరులకై పోలీసువారు వెదుకుచున్నారు. ఇంతవరకు నొకరై నను పట్టునడలేదు.

విద్యార్థుల జమీదారల ధర్మము:—ఈ నెల 12 వ తేదీన విద్యార్థులూ వేద జమీందారులూ కుమార్తె అన్న ప్రాశనము జరిగినందున జమీందారులవలన పోషింపబడుచున్న నూజిడు క్రీ సీతారామకుందెరను అన్నవాన కాఖివాన ద్వారా జమీందారు గారు నందికొండ వీధల కన్నదాన మొసంగిరి. అట్లులకు గుడ్డి కుండీవాడ్రడ నట్టలను కూడ నిచ్చిరి. (తంతివాడ్ర).

నిన్నకాలి ప్రాతినిధ్యము:—నిన్నకాలి సంఘముల వారికి మైసూరు సంస్థానమున ప్రభుత్వోద్యోగముల సభికముగ నొసంగువిషయము నాలోచించుట కేర్పరపబడిన సంఘమున కభ్యుత్తుడుగా మైసూరు ఛీపుజడ్డి సర్ వెస్టిమిల్లగుగారు నియమింపబడిరిని తెలియచున్నది. ఆసంఘమున 10 మంది సభ్యులుండురు. వారిలో హెచ్చుమంది ఆధికారులుగా నుండురు. నిన్నకాలిలకు విద్యా సౌకర్యమును హెచ్చించు విషయమును గూడ వా రాలోచించెదరు.

నకు సహాయముకాగా కైదోరు రాజోడిపోయి స్పెయిక్ జేతన్లల కరణుతోచ్చెను. బుడతకియవారి దీప్తములందనేక సూరకృత్యంబు లొనర్పినందున నల్లరులు మెండయ్యెను.

1599 వ సం॥లో వలందా వారిచటికివచ్చి బందా దీప్తములో కొంతభాగమును సంపాదించిరి. క్రమేణా వారు వర్తకమును వృద్ధిపరచుకొని ధరనేటియొక్కయు, మైదోరు యొక్కయు నుల్లములతో మైత్రిచేసుకుని అలెఖాయివా దీప్తమును పిమ్మట 1605 సం॥ లో బందాదీప్తమును వశపరచుకొనిరి. 1621-వ సం॥లో జరిగిన యద్దములో బందా దీప్తవానులు హారులైరి.

1810-వ సం॥ ములో నీ దీప్తములను వలందా (దచ్చి) వారినుండి ఆంగ్లేయులు స్వాధీన పరచుకొని పిమ్మట వలందా వారి కొనంగిరి.

సంయుక్త రాష్ట్రముల అనధికార కావనసభ్యులు:—సర్ హార్మిస్టర్ బట్లగుగారి అధ్యక్షతక్రింద జరిగినసభలో సంస్కరణములను గూర్చినచర్చ జరిగినది. ఒక్కరులేవు తక్కిన వారందరును సంస్కరణముల సభ్యులము నామొందించిరి. చాల సవరణలను కొరచు తీర్మానము బుపకానింపబడెను.

10-వ తేది రాత్రి 9 గంటలకు పచ్చనియాకు వొంప ములచేతను విద్యుద్దీప్తముల చేతను అలంకరింపబడిన చిత్తూరు జిల్లా నారాయణవరపు హనుమద్వ్రంధాలయ భవనమును హిందూదేశ సేవకసంఘసభ్యులలో నొకరును వి వేంకట నుబ్బయ్యపంతులు బి. ఎ. గారి యాజమాన్యమున సభ జరిగినది. మదరాసు బ్రహ్మసమాజములోని వారగు ఇచ్చగుంట నుబ్బయ్యయ్యగారు విద్యనుగూర్చి హాకి ధారావాసుగ యుక్తియొక్కముగ నుపన్యసించి సభ్యుల నానందింపజేసిరి. ఆగ్రామవాసులే గాక ఇతరగ్రామముల వారును సభకు వచ్చి యుండిరి.

రంగూనులో పరగల కూలీలసమ్మేకత్తు:—ఈ నెల 12 వ తేదీ యదజుమున బి. ఐ. ఎస్. ఎస్. సంవేసి కూలీలు దిశమునకు రు 1-0-0 ని హెచ్చుగాకొరిరి. వారికిపును రు 1-0-0 నుట్టుచున్నది. వారిపును రు 2-0-0 ల నడిగిరి. మూడుగంటల సేపు వారు పనిచూచివేసిరి. పిమ్మట రు 0-8-0 హెచ్చుచే నెదనుని ఆధికారు లంగీకరించుటచే వారు మరలపనిలో ప్రవేశించిరి. దొంతిము వారి పనికి భంగముకలక గుండుకుట పిమ్మట చేయబడినది. మూడుగంటల గనకు ముత్రమే ఈ ఏర్పాటుండును. ఈ లోగా విషయపరిశీలనను జరుగును.

వెల్లూరు మండలసభ:—ఎనిమిదవ వెల్లూరు మండల సభి రేపు 24,25 తేదీలయందు కందుకూరునందు మానసియు లగు ఆచుంచగ్గ నుబ్బయ్యగారు పంతులుగారి యధ్యక్షత క్రింద జరుగగలదు. కందుకూరులోని న్యాయవాదులు ఎం. హనుమంత రావుగారు ఆచార్య సంఘాధ్యక్షులు ప్రతినిధిగును ను రెండు యాపాయలగా నిర్ణయించబడినది. సభయందు మాంటాగు మంత్రిగారి సంస్కరణముల విషయమున మండల వాసుల అభిప్రాయము తెలియచేయ వలయును గాన, ప్రతి నిధులనేపలు విశ్వేయగురిని ఆచార్య సంఘమువారు కలంచుచున్నారు.

గుంటూరుజిల్లా, భూమిపూడియండి యొకరిట్లు వ్రాయుచున్నార:—ఆక్షేప కారై వెళ్ళవచ్చుచున్న ముగ్రామము లోని మాగాణి సాచిపూర్తి కాలేదు. పొరిలి పారవలసిన కాల్యము కొన్ని సాపుగా ఎండియు కొన్ని కృషించియు యున్నవి. మా గ్రామములోని విద్యాసంఘ కార్యదర్శిగారగు తిడకర్తి బాపయ్యశ్రేష్ఠీగారు మా పాతకాలయెడల మిక్కిలి శ్రద్ధవేయుచున్నా నని దెబ్బకుకు సంకెసింపు చున్నాము. విద్యావ్యాపకమే మాదేశముగా వీరు చుట్టుపట్టణలెల్లకు వెళ్లి యు బోధించియు పాతకాలకు పట్టులను సుచుకూర్చుచున్నారు.

నహాకార రిజిస్ట్రార్లల అన్వయసభ:—ఈ నెల 12-వ తేదీ యదజుమున సిద్దూలో నీసభ జరిగినది. 7 సం॥ నియోగిలు లను మాపు సన్ద్యోగిలను వచ్చిరి. సర్ క్లానుహిలు గారు స్వాగత మొసంగి మాంటాగు కార్యక్షేత్ర నీహింతురిని నడిచిరి. పిమ్మట మాంటాగు కార్యక్షేత్ర సన్ద్యోగిలను గానించిరి మిక్కి గను కమిటీవారి నూచనలను ఇండియా దొరతనమువారు పరిపక్కించిన రీతిని వివరించిరి. వారు చర్చించిన వానిలో సభిక మగు నభిప్రాయభేద మేర్పడిన విషయముల నిపుడు మనము నుల చర్చింపవలసి యున్నది. మధ్యాహ్నము ప్రత్యేకసంఘముల సమావేశమును ఉదయమున మహాసభ సమావేశమును జరుగును. ఇతర విషయములను చర్చించుట కతకాముండదని అతిథు నుడివెను.

వెనులు కాంగ్రెసు సన్మానసంఘము:—ఈ నెల 12-వ తేదీ సాయంకాలమున జిన్నాగారి అధ్యక్షతక్రింద సన్మానసంఘసభ జరిగినది. "సంయోగసభ జరిగిననీ నేను సన్మానసంఘాధ్యక్షుడనుగా నుండు నంటిని. సర్ దిన్నావాచా గారు మున్నగువారు సభకు రావని ప్రకటించిరిగాన నేను సన్మాన సంఘాధ్యక్షుడనుగా నుండ జాలనని సర్ దిన్నావెటిలు గారు వ్రాసిన తేఖ సభ్యుడు చదివె. ఈ వరకును మొదట యమునా దాసుగారు తెలుపలేదని బొమ్మంటిగారు మున్నగువారు నెరి. సంయోగసభ వెలులైన జరుపకలెదని నేను ప్రయత్నించితిని వా తేఖకు వెటిగారు గూడ సంగీకరించినట్లు వ్రాసిరి. యోజనాసంతరము సభ్యుల శ్రమను గూడ సంతకము చేసి రని యమునాదాసుగారు నుడిచిరి. ఆసమాధానమును సభ వారంగీకరించిరి. గొ. వి. జె. పట్టెలుగారిని సన్మానసంఘాధ్యక్షు లకు నియోజించిరి.

The Great War.

(o)
(Reuter's Agency)

Western Front

The Allies' Victory.

British Line Advanced.

LONDON, August 12.—11:30 P.M.

In to night's communique R. M. Sir Douglas Haig says:—There was successful fighting in the neighbourhood of Roye and eastward of Fouquescourt and on the south bank of the Somme. We advanced our line in each of these localities, taking hundreds of prisoners. We captured Proyart southward of the Somme after sharp fighting in which the enemy lost heavily in prisoners and killed. Fighting continues. The French on the British right have taken Les Loges.

Fifty four Enemy Machines Felled.

During the day and night of the 11th, we dropped fifty tons of bombs chiefly on the Somme crossings and certain railway junctions. We bombed Courtrai station and sidings in daylight from a low altitude, without loss, and many direct hits were observed. We effectively attacked Peronne and Cambrai stations at night. All of our night bombing machines returned. The enemy aircraft in large formations were active on the battle front. We destroyed twenty-nine and drove down twenty-four. Five British are missing. Our anti-aircraft guns brought down a Gotha.

Americans Repulse Attacks.

LONDON, August 12.—2:50 A.M.

An American communique says:—We repulsed attacks in the vicinity of Esmes. The enemy's losses were severe.

Thirty Five Thousand Prisoners.

LONDON, August 12.

PARIS.—A semi-official statement confirms that thirty five thousand prisoners have been taken since August 8th.

The Capture of Montdidier.

A Triumphant March.

LONDON, August 12.

Reuter's special correspondent at French Headquarters wiring on Saturday evening, says:—How General Debeney, attacking early in the morning from south-west, swept past the Assain-Villers plateau, reached by noon Faverolles and an hour later took Etolfe and completely surrounded Montdidier as described as a triumphal march by the oldest veterans. Meanwhile between Montdidier and the Oise the French made a bound forward of 2 to 3 miles. Captured officers state that never before have they been pressed back at such a rate. Light tanks played a great part in the drive, saving a great number of casualties. The territory captured is crammed with abandoned material, including guns and shells of all calibres. Twenty-one guns were captured at Neuville, including six big howitzers. Every one participating in the battlefield is in the highest spirits, many despite forty-eight hours incessant fighting and advancing.

Enemy's Position Described.

LONDON, August 12.

Reuter's correspondent at French headquarters wiring on Sunday afternoon says:—Our gains to-day are thoroughly satisfactory. If progress has slackened this is due less to the enemy's resistance than to the fact that the roads are so encumbered with the enemy's abandoned material and numerous trees felled, just as in spring of 1916, that our ammunition and supply columns find it difficult to follow infantry and cavalry. On the contrary the retreat differs from last year's in that the Germans have hurried back too quickly to mine the roads or set death traps in villages. I visited Montdidier and found it completely wiped out but it is already only a small incident in the battle. Our troops at Dancourt are ten miles from Roye. Here meet the railways from Montdidier, Compeigne and Chaulnes on which the enemy depends to feed his whole line in the salient. Menaced by Genl. Debeney's advance in the region of Thilloley towards Roye and General Humbert's advance between the Matz and the Oise the Germans are throwing the whole of their available strength into an endeavour to make a stand on the Roye-Lassigny line, in order to get time to withdraw their vast stores, artillery etc., which they accumulated in this region for the June offensive. Our troops are confident that they can turn or drive the enemy from any line they can organise. Already we have bitten off a third of the huge pocket which the Germans dug in our line last March.

The Gratifying Feature of Victory.

LONDON, August 12.

Reuter's correspondent at British headquarters wiring to-day says:—The peace of the fighting is slowing down as the enemy is throwing in his reserves as fast as he can rush them up. Time alone will show whether the Germans are attempting to stabilise the present line or are covering a further withdrawal. One of the most gratifying features of the victory is the comparative smallness of our own and the Allied forces engaged. This was rendered possible by the completeness of the surprise and by the use of tanks. The weather is fine and hot.

Whole Enemy Position Shaken.

LONDON, August 12.

The promise of further blows by Marshal Foch was fulfilled more speedily than was anticipated by the enemy. General Humbert, whose swift successful rush equalled his magnificent advance on the opening day of the battle, showed how great was the strength of Marshal Foch who was able to embark on a third attack when two offensives were already in progress. The battle hitherto has gone like clock work and yet what has happened is probably only the first moves in a great offensive, which some experts anticipate may soon change the whole face of the war. The fruits of victory have hitherto indeed been remarkable, severely shaking the whole enemy position. His heavy counter-attacks have been designed not merely to escape from the Montdidier pocket but to defend all the strong country of which Laon is the centre. Correspondents describe the confusion in the Montdidier

pocket, where the enemy has only a strip of country eight miles wide in which to manoeuvre, as exceeding even the scenes on the Marne. The dusty sun-beaten roads are full of exhausted fugitives, mingling in disorderly procession with waggons, limbers and ambulances. Fires and explosions are to be seen everywhere. General Humbert's timely stroke, apart from the spoils it secure, will probably force the German to send southwards some reserves whose counter-attacks have slowed down the rate of the advance on the northern battlefront. A striking feature of the Allied blows since July 8th has been the essential unity of the whole operation from the Ancre to the Oise, representing almost an unprecedented quality of conception and execution.

The Situation on the Vesle.

Enemy Prepared for Strong Defence.

LONDON, August 12

Reuter's special correspondent at American Headquarters, wiring on Monday evening, says:—It is evident that the enemy intends to make us pay a full price for any attempt to drive him beyond the Vesle. He seems to have completed his defensive system and is now able to bring his reserves to bear upon us from across the Aisne. He also has an extraordinary profusion of sappers on this front, which would make one suspicious of a counter-effort here, were he not so busily occupied elsewhere. This, however, naturally greatly increase the difficulties of our aerial reconnaissance.

German Public Prepared for Further Retreat.

LONDON, August 12.

AMSTERDAM.—Writing in the "Berliner Tageblatt" General von Ardenne says:—The British success between the Ancre and the Aisne bodes no good. The failure of the German defence must be admitted. The losses in ground, guns and prisoners he says are especially painful as the German High Command is particularly anxious now to economise its forces. The military critic of the "Mittags Zeitung" prepares the public for a further retreat.

German Explanation of Defeat.

Allies' Hurricane Fire & Tanks' Havoc.

LONDON, August 12.

AMSTERDAM.—A semi-official message from Berlin attributes the latest German defeat to the fact that only hasty defences were possible in the overrun area, owing to lack of time and transport for material. The message speaks of the hurricane fire concentrated on the German trench garrisons, breaking down telephone and telegraphic communications. Also signal rockets were invisible in the thick fog and the gunners suddenly found themselves attacked in the flank and rear by squadrons of tanks whose machine-gunning played terrible havoc.

Further French Progress.

LONDON, August 13.—12:35 A.M.

Last night's French communique said:—Between the Aisne and the Oise we captured the village of Gury and made progress north of Roye-sur-Matz and north of Chevincourt. On the Vesle we repulsed two counter-attacks against our positions on the north bank, in the region of Esmes.

French Aerial Activity.

LONDON, August 13.—4:15 A.M.

A French aviation communique says:—Despite attempts by enemy squadrons to oppose their passage our bombing machines on August 11th, made fruitful expeditions over enemy lines copiously bombing bridges, roads, railways and troops. Numerous convoys were blocked. Altogether fifty seven tons of bombs were dropped during day and night. Fifteen aeroplanes and four balloons were brought down and twentyone disabled by French and American pilots.

Air Battle Described.

A correspondent at British Headquarters describes the air battle on Thursday and Friday along the Somme as greatest in war. The fifty British machines officially reported as lost during the first day were a comparatively small proportion to those sent out, while several hundred pilots made three or four journeys. The German fighting planes collected in fifties above clouds and dived down on British bombers which were continually flying low. Nevertheless work which our airmen accomplished may be gathered from record of one squadron which destroyed thirteen machine-guns killing most of crews, four guns and many gunners, shot several hundred infantry hit bridges broke up transport and exploded a big dump. The aeroplanes descended to help all arms of service. One pilot who was driven down alighted took his rifle advanced with scouts and finally borrowed a horse and rode to aerodrome. Thirteen machines massed wing to wing attacked twenty German machines six of which crashed by massed fire. Another bombing group was attacked by thirty-five enemy machines and lost heavily. Our advancing infantry afterwards found roads covered with German dead killed by aeroplanes.

British Positions Improved.

LONDON, August 13.—12:15 P.M.

A British communique says:—We improved our positions northward of Roye road and on the north bank of the Somme, capturing additional prisoners. We repulsed a local attack in the neighbourhood of Fouquescourt. Our patrols took a few prisoners southward of the Scarpe and in the neighbourhood of Vieux Berquin. We repulsed an attack in Meris sector after sharp fighting.

Nothing Important.

LONDON, August 13.—3:55 P.M.

A French communique says:—Nothing important happened during the night on the battlefront. Several enemy raids were made in Vosges and Upper Alsace but without result.

Lassigny Crest Reached.

LONDON, August 13.

Reuter learns that French have almost reached the crest of the Lassigny Mass which they now command, although the Germans still retain the highest point in the northeast corner. It will take the French some time to work down far side and get up artillery when enemy's communication with Roye will be under fire. Full developments are therefore not immediately expected.

Great Britain

Empire's Water Power.

Scientific Societies' Board's Report.

Steps to Develop Economic Possibilities.

LONDON, August 12.

The conjoint Board of British Scientific Societies report that the potential water power of the Empire amounts in the aggregate to at least between fifty and seventy million horse power, much of which is capable of immediate economic development. They recommend that the Imperial Government bring before the Government of India and the Dominion and Crown Colony Governments the necessity for a close and systematic investigation of all reasonable promising water powers and their economic possibilities. They also recommend that the Imperial Government take steps to form an Imperial Water Power Board or Commission including representatives of all Dominions and dependencies to investigate and advise the Imperial Government regarding the developments which it might assist or initiate.

Indian Reform Scheme.

Communal Representation.

Mr. Theodore Morrison's Views.

LONDON, August 10.

In the course of a letter to the "Times" in which he warmly sympathises with the general policy of the Montagu Chelmsford Reforms, Mr. Theodore Morrison recognises the usefulness of Communal Representation as evidenced by the good relations between the Congress and the Muslim League, but he regards the principle of communal representation as incapable of indefinite extension and as undesirable. Its all round application is impractical owing to conditions attending the gradual development of India's political consciousness. He thinks that the process of political awakening may take fifty or a hundred years, but it will certainly be a long time before the legislature can take cognisance of a clearly defined grouping of the political forces. He contends that communal representation of all the sections now demanding it would be an injustice to the politically unawakened classes and urges proportionate representation as the best solution of a very difficult problem. A single transferable vote in a constituency would give each district an opportunity of returning its own member as long as it felt the need for special representation when it was able to merge sectional interests in general politics. It could without changing the electoral system record its vote for an Indian without qualification of class or creed.

Sir Valentine Chirol's Opinion.

LONDON, August 9.

Forwarding to the "Times" a cable from the Deccan Ryots Association urging communal representation for the backward and depressed classes and minorities, Sir Valentine Chirol declares that the Association has reason to dread the ascendancy of the Chitpawan Brahmins and draws attention to the conclusions of the Rowlatt Committee regarding the nefarious influence of prominent members of that caste. He thinks that the Report exaggerates theoretical arguments against communal representation which will may prove the only system that will secure adequate representation of the lower castes. If so powerful a minority as Mohammedans are quite rightly allowed communal representation, can it be refused to the humbler class of Hindus who are far less able to defend themselves.

Nothing he says would be more fatal to prospects of gradual development of self-governing institutions in India than that the first step in that direction should produce well founded apprehension of injustice among the Indian masses who are as much entitled to the sympathy of the British democracy as the politically minded classes.

Lord Sydenham's Letter to "Times".

LONDON, August 13.

Lord Sydenham in letter to the "Times" strongly urges, that the question of communal representation ought to be decided before the electorates committees start for India. He gives instances of helplessness of majorities under the Morley Minto scheme notably in Madras, where a little Brahmin minority holds ten seats in the Legislative Council and thirtynine million non-Brahmins hold one. Lord Sydenham further insists upon curtailing undue political power of lawyers.

Oudh Landholder's Views.

LUCKNOW, August 12.

The Secretary of the All-India Landholders Association, Lucknow wires:—A meeting of the leading talukdars and Zamindars of Oudh was held yesterday in the Maharajah Balrampur, palace, prominent among those present being Maharajah Balrampur, Raja Mahmudabad Raja Sir Rampal Singh, Rajas of Jehangirabad, Kanananda, Sheogarh Iirwa and Pratapnair. Nawab of Sheer Mahal, Thakur Sahib of Darsendi Tikra, Gopalikera, Banjaramu, and Saraura, the Maharajah of Darbanga in the course of his presidential address said:—It is evident that the Secretary of State is still opposed to the principle of communal representation as standing in the way of building up a community of interest, and of overcoming racial antagonism. Regarding ourselves the latter objection does not rise, as our claim for a special electorate is not based on a racial consideration and regarding the former objection we urge that the national need for building a community of interest does not and cannot impair the justice and validity of the plea, that a class like ours with the largest stake in the land and paying over 35 percent of the total revenue should have enough guarantee that the stake they so have should be protected. It should not be possible for any body to come and say "I enhance the revenue you pay, I alter the laws you follow", without our community having an effective say in the matter. We want a hearing and an adequate hearing in any case where our interests may be affected. Referring to the national aspirations of the country the Maharajah said there is an impression prevalent in some quarters that the Zamindars are opposed to reform, but I wish to make it clear that the Zamindars are in no way opposed to progressive national reform. What they are anxious about is that the rights and the privileges they have enjoyed from time immemorial should be preserved intact, so that they will be in a position to discharge the duties and responsibilities pertaining to their position. The

Maharajah of Balrampur then moved the first resolution according to the full support and sympathy of the landholders of Oudh for the All India Landholders Association. The second resolution asked for suitable and effective representation of the landholders in proportion to their stake in the land. The third resolution moved by the Raja of Kasimnagar asked for an authorized translation into vernaculars of the reform report and requested the Maharajah of Darbhanga to petition the Viceroy to receive a deputation of the landholders from all parts of India.

Another Zeppelin Brought Down.

London, August 10.
The "Star" states that another zeppelin was brought down this morning. It was sighted off the east coast at daybreak, an aeroplane immediately ascended and got close to it before they were observed. The zeppelin fell in flames into the sea after a short fight. It was one of the largest and newest designs.

Plague on Steamship.

London, August 12.
The steamship "Hector" has arrived at Gravesend from Calcutta with four members of the crew suffering from Bubonic plague.

Indian Gold Standard Reserve.

London, August 12.
It is officially stated that the balance of gold standard reserve on July 31st was held as follows: In India nil. In England-Pounds 3,47,37,017. Pounds 60,00,000 of which represented cash placed by Secretary of State at short notice, pounds 19,818,604 British and Colonial Government securities as valued on March 31st and pounds 89,18,435 British Government Securities purchased since.

Russia

British Welcomed by Czecho-Slovaks.

London, August 12.
The War Office announces that the British who landed at Vladivostok proceeded to the Usuri front. They were enthusiastically received by the Czecho-Slovaks.

Eichhorn's Assassin Executed.

London, August 12.
AMSTERDAM.—A telegram from "Kieff" says that Danaki, who assassinated Von Eichhorn, has been executed.

Ukraine Peasants' Revolt.

Armed Peasants Cross Dnieper.

London, August 12.
Wireless Russian reports from Kieff state that five thousand peasants provided with machineguns, artillery, food and hospital motors have crossed the Dnieper in the direction of Peltava. Germany has sent pursuing forces. There is incessant fighting in various parts of Ukraine. The Communists at Vologda are taking measures to combat the British and French forces and the White Guards.

Czecho-Slovaks Commander.

London, August 12.
AMSTERDAM.—A telegram from Moscow says: General Tcherbatcheff will command the new Czecho-Slovak Army.

Czecho-Slovaks Hard Pressed.

London, August 13.
The "Times" learns from Tokio that Czecho-Slovaks are being hardpressed on Usuri and trans Baikal fronts by strong forces of Hagyrans and Germans.

Japanese Expeditionary Force.

General Kiruzo Otani the commander of the expeditionary force is a member of the supreme war council. Lieutenant-General Mitsuye Yuri has been appointed chief of the staff and resigns his command of Imperial guards. Lieutenant-General Takenaochi accompanies the expedition in a capacity unattached.

Russian Menace to Germany.

German Press Gloomiest Deductions.

London, August 13.
AMSTERDAM.—The German papers draw gloomiest deductions regarding the situation in Russia from the removal of German Embassy to Pskoff. They state that when Helfferich went to Moscow he found Bolshevik rule tottering and fled before the staff of the Embassy left, because he was afraid of his life. The papers describe both Moscow and Petrograd as being vigorously patrolled by police and troops with guns and machineguns. Everywhere there is anticipation of a coup-d'etat.

London Comment.

The Russian menace to Germany is the theme of London Comment, which is of opinion that the task of forcibly holding down the Russian people will soon necessitate strong German reinforcements if it has not already done so, as the fall of Lenin and Trotsky if confirmed may provide the rallying point for the nation and help for the Entente.

Canada Participates.

London, August 12.
OTTAWA.—It is officially announced that Canada is being represented in the Allied expeditionary force to Siberia. The Canadian contingent will be mobilised despatched early.

Albania

Enemy Evacuates Position.

London, August 12.
An Italian communique says:—In Albania we obliged the enemy to evacuate the Jagodina bridgehead and pass to the right bank of the river.

Central Powers

British Aerial Activity.

Railways and Works Successfully Bombed.

London, August 12.—11-30 P. M.
The Air Minister says:—On the afternoon, in addition to the bombing already reported, we bombed the railway triangle at Metz. We attacked, on the night of the 11th 12th two aeroplanes and various targets with bombs and machineguns in spite of the weather. On the 13th August we successfully attacked aeroplanes and chemical works at Frankfurt and bursts were observed in the centre of the objective. Large numbers of enemy aeroplanes kept up a running fight for thirty miles. We destroyed two. All the British machines returned. Another squadron attacked the aerodrome at Hagenau with excellent results. They encountered many hostile machines and severe fighting ensued. We destroyed four enemy machines and drove down another. Two British are missing. The squadron reformed after the fight and proceeded to bomb its objective. A direct hit was made on a large hut and the bomb destroyed four enemy machines on the ground.

Naval Activity.

Enemy Airship Felled.

London, August 12.
The Admiralty announces that our light forces and aircraft of the Royal Air Force reconnoitred the West Frisian coast yesterday morning. They were heavily attacked by German aircraft and six motor boats did not return. Apart from this there was neither damage nor casualties. Our aircraft attacked a German airship northward of Ameland bringing it down in flames into the sea from a great height.

Fight of Motor Boats and Aircraft.

London, August 12.
AMSTERDAM.—The Dutch papers describing a fight of motor-boats and aircraft off Ameland state, that three British motor-boats were sunk and three disabled. One of the latter reached the shore. Altogether nineteen men were saved four of whom were wounded. The whole crew of Zeppelin perished. The British Flotilla has concentrated fire on the Zeppelin and were attacked by German airships and aeroplanes in great strength. The Flotilla brought down one of the latter. Some hours later a German battleship and ten torpedoers appeared and cruised along the coast. The "stars" story last night apparently referred to Ameland Zeppelin. Accounts brought from each coast state that a zeppelin accompanied by seaplanes interrupted divine service on British war-ships which promptly counter-attacked. When the zeppelin crashed the British flagship signalled to all ships companies to sing Hymn beginning, "Oh happy band of pilgrims, look upward to the skies". Altogether forty enemy seaplanes attacked the motor boats. One of the British aeroplanes which attacked the zeppelin alighted in water and was picked up by a destroyer within a mile of the German coast.

German Admiralty Allegations.

London, August 13.
In connection with the admiralty statement yesterday German admiralty allege that Motor boats were accompanied by twenty five war ships of various descriptions, we were minelaying extensively when the airship attacked.

German Foreign Secretary.

Goes to Confer with Chancellor.

London, August 12.
AMSTERDAM.—A message from Berlin states that the Foreign Secretary Von Hintze has gone to the main headquarters to confer with the Chancellor.

German Official Statement.

London, August 12.
A Wireless German official message says:—That Saturday's attacks were mainly against the front between Lihon and Akre. Westward of Montdidier we withdrew fighting beyond the line Laboissiere-Hainvillers-Requencourt-Mareuil.

Indian Telegrams.

FROM OUR OWN CORRESPONDENTS

(BY WIRE.)

Simla

Foreign Letters Postage.

Maximum Weight Reduced.

Simla, August 13.
An amendment in the Indian Post Office Act is notified reducing the maximum weight of private letters for places in the United Kingdom, Europe or United States to eight ounces unless addressed to a member of His Majesty's army or navy and also prohibiting the inclusion of pepper nutmeg or colombaroot in the corresponding parcels.

United Provinces

U. P. Non-Official Legislative Council

Members.

Welcomed Reform Proposals.

Lucknow, August 13.
At a meeting of the non-official members of the United Provinces Legislative Council Sir Harcourt Butler presiding, reform proposals were discussed. Members with one exception welcomed the scheme as genuine effort to make a precious advance in the direction of responsible government. A number of resolutions were adopted suggesting modification of the scheme.

Bombay

Special Indian National Congress

Reception Committee Meeting.

Hon. V. J. Patel Elected Chairman.

BOMBAY, August 13.
A meeting of the Reception Committee of the special Session of Indian National Congress was held this evening Mr. Jinnah presiding. The Chairman read a letter from Sir Dinshaw Petit, Chairman-elect of the Reception Committee, in which the latter said that as he had accepted the Chairmanship on condition that it was a united Congress and as he learnt from the circular of Sir Dinshaw Wacha that the moderate party proposed to hold aloof he therefore could not accept the Chairmanship. Fault was found by Mr. Bomanji and a few other members of the Reception Committee in regard to Mr. Jinnah's Dwartkadas, not mentioning Sir Dinshaw condition of acceptance while moving his election as Chairman. Mr. Jinnah's reply to the criticism explained that although from a strictly technical point of view he pleaded guilty he was actuated by one motive, that of securing the unity of two parties for the good of the country which they all loved. Sir Dinshaw (said Mr. Jinnah) in a letter to him had approved the step and had signed the membership form of the Reception Committee after his election was announced. The meeting accepted Mr. Jinnah's explanation with acclamation and elected the Hon'ble Mr. V. J. Patel as Chairman of the Reception Committee.

Burma

Resources of Burma.

Suggestions for Developing.

London, August 12.
Writing in the bulletin of the Imperial Institute Sir, Harvey Adamson emphasises that while Burma has fertile soil, never failing rainfall, abundant fisheries, magnificent forests and great mineral wealth, only rice, teak and mineral oil have hitherto attracted British capital on a large scale. This is due to deficiency of labour compared with continental India and inadequate communications. He advocates a more generous financial policy for the equipment of Burma with roads, railways and other public works and emphasises that private as well as public capital can be profitably employed in developing the resources of Burma. He adds that the Government is always ready to welcome "bona fide" applications for concessions.

Rangoon, August 13.
At the Burma Resources Committee to-day the Chairman Mr. J. P. Hardman, Controller of Munitions, announced that the Tata Industrial Bank intended to open a branch in Burma as soon as possible the date being governed by the difficulty at present of obtaining staff. A sub-committee was appointed to consider and report on the best methods of encouraging the trade in hides raw and tanned. Further information is being collected regarding the necessity for the appointment of a controller of fuel supplies for Burma. The Chairman said he had obtained an authoritative statement from the Government of India regarding the recent communication on wooden shipbuilding to the effect that the communication leaves it open to the Government to requisition and wooden ship hereafter built whether with or without auxiliary engines subject to a proviso regarding price. The difficulty of obtaining masters for wooden sailing ships was mentioned and the committee advised that the Government of India might find sources of recruitment for qualified masters or amend the laws so as to allow a person holding Indian matters certificate for a craft under 300 tons to take command of wooden ships not exceeding 750 tons without obtaining a fresh certificate this relaxation to be dealt with as a war measure. At present Indians hardly ever obtain this higher certificate. Insurance question was mentioned but this was a matter for the department of Commerce and industry not for Munitions Board.

Rangoon Shipping Coolies Strike.

(Delayed in Transmission.)

Rangoon, August 12.
The shipping coolies employed by the B. I. S. N. Co., struck work this morning demanding an increase of Rs. 1 per day equal to double their present pay. After three hours the men resumed work on being granted an increase of annas 8 per day, the compromise being arranged so as not to interfere with Government work. The increase holds good for three days during which the grievances will be investigated.

War Loan Special Train.

The War Loan special train arrived at Prome last night having sold nearly Rs. 1,30,000 of war bonds and cash certificates. The train spends to-day at Prome and returns to Rangoon to-morrow. It will leave for Martabah on Thursday. The result of the Prome trip has been most satisfactory.

Indian Defence Force Recruiting.

Efforts are being made to augment the non-European section of the Indian Defence Force in Burma and the two recruiting associations, one wholly Burman, and the other run by Indians, and a few Burmans have agreed to work in concert but not to amalgamate. All colleges and schools are to be especially approached.

South India

The Backward Classes.

BANGALORE August 13.
Sir Leslie Miller Chief Judge, Mysore, will it is understood, be chairman of the Committee which will consider the question of increased representation of the backward-communities in the public services of the State. The Committee which will consist of about ten members, the majority, it is stated, being non-officials will also consider the question of affording increased facilities regarding education etc. to the backward classes.

The Governor Expected.

H. E. Lord Petland is, as at present arranged, expected here on the 24th instant on a private visit and will be the guest of the Hon'ble Mr. H. V. Cobb at the Residency.

ప్రజాభిప్రాయములు

I ఆంధ్రరాష్ట్రీయ సభ.

ఆంధ్రప్రదేశ్ సాంపాదకము:

ఆయాస్య, క్రింది చెందు తీర్మానములను 17-18 తేదీలలో గుంటూరున జరిగినట్లు ఆంధ్ర ప్రాంతీయ సభయందు పాఠించు తలంపున సేదాహ్వనసంఘమువారికి పంపుచున్నాను.

1. మాంసేన్యాయ మెమ్మెంబర్లు సంస్కరణ ప్రణాళిక ప్రజాశాసన ప్రతిపాదనలకు మూలములముల పనులించి నిర్మింపబడి యుండుటలన ప్రజాభిప్రాయానుసారముగా దానిని సవరించుటకు విలక్షణము, దాని తీరస్కరించి కాంగ్రెసు లీగు పథకమును కొన్ని మార్పులతో నవలంబించుట యవసరమనియు నీ మహాసభ వాదించుటకు పడుచున్నాను.

2. నూతన సంస్కరణముల దేశమున వాచరణయందుండుటకు ముందు దొరతనమువారు, అరవిందభూషణ లజపతి రాయాది జేతన నాయకుల స్వాతంత్ర్య నిరోధమును, వేల కొలది యవతుల నిర్బంధ ప్రవాసశిక్షలను తొలగించినగాని సంస్కరణముల యనుబంధముల కాబాలదనియు, అట్లు తొలగింపబడు నందు నిమిత్తము తీవ్రమగు నాందోళనము గలుగుట జేయుట విధియనియు నీ మహాసభ వాదించుటకు పడుచున్నాను.

మహాసభ ముడుటకు పూర్వ మాంధ్ర మహాసభ తీర్మాన సారమును గురించి యోచించుట యవసరముగ నుండు ను కనుక నీ సమాచారమును దయచేసి తమ దివ్యతీక్షణులందు ప్రకటింప జేయుచున్నాను.

వీరూర, ఆగస్టు 12 దేవులపల్లి స్వామిశాస్త్రి.

II ఆసత్యపు వ్రాతలు.

ఆంధ్రప్రదేశ్ సాంపాదకము:

ఆయాస్య, ప్రజామిత్ర యను. మా యూరి యెక్కో వారప్రతియందు "అస్మా హై స్కూలు" యను వ్యాసమున "ఉత్కళి విద్యార్థుల సంఖ్య తక్కువగుటచేత" యను సమాచారమును సత్యమే! ఈ స్కూలులో జూలైమాసములో 87 గురు యోధ్రము చదువుచును, 81 తెనుగు విద్యార్థులు గలరు. ఓడ్ర విద్యార్థుల సంఖ్యలో యోధ్రము చదువు 4 గురు తెనుగుభాషను చేయుచున్నారు. యదాభిమిల్లుండ యట్లు వ్రాయుటకు యెక్కోలకు జంకేమాత్రము లేదు కాశ్యపును కలుగుచున్నది. వీరు ప్రాసిన వ్యాస మంతయు నిజమే! ఇందు యోధ్రవిద్యార్థులలో యోధ్రము చదువు, వ్రాయుట బాగుగా తెలిసిన వా రత్యధికముగా గలరు. ఇచ్చటి యోధ్ర బాలకుల యోధ్రభాషయందు బహుభవముల తెలియును గాని యంశమును యోధ్రభాష యందు భోదపరమైనది సంతతి యెక్కో భాషాజ్ఞానమెట్లు గలుగును. ఇచ్చటి విద్యార్థులగు యోధ్రులకే యో భాష తెలియదని వారిను నవ్వకు పసిపిల్లలకెట్లుబ్బును. కేవల యెరి స్సా రాష్ట్రీయని యిచ్చటి ప్రధానోపాధ్యాయునిగా నియమించిన వారికి కృత్రిమము. ఇట్లుట యేల. తెనుగువారిని కడు నిశుముల నాలు చేయుట తృప్తికర మురానా. మాతృ భాషామూలకమునగా విద్యగ్రుంథనము దొరతనమువారి యాదరము. ఉత్కళులను నట్లు యోధ్రమెరిగిన కొంత గండి యున్నను యది వారికి మాతృభాష కాదుగదా.

ఆకాశాలాకా మూర్ఖు సులక్షణములు వారగు చక్రపాణి ప్రధాన మహాకయోగాదు తెను గురుదురును గాన వాడు ప్రధానోపాధ్యాయు డవనికి తగుదురట. ఆహా ఏమి! ఈ యవత్తము. ధర్మ రాజ వారి కృప యు వట్టిలేరు. మా యెక్కోలకు పేషా మించుక చేసిన యట్టి ఘోరమైన యెక్కట్లు పాపపడి యుండరు గదా. మా యెక్కోలకు గడుగుదనమే గడుగుదనము. వట్టి యవత్తము మాటలాడి వై యధికారులను ప్రమింపజేయు చున్నాను. వీరి వారి మూర్ఖ యెక్కెక్కరు వారికి తెలిసిదేయన్నది. వీరుమాటలు వారివద్ద సాగిరావు గనుక వారు కోరికప్రకారము తెను గురుగని యోధ్రులని ప్రధానోపాధ్యాయునిగా నియమించుట తెనుగు బాలకుల భివృద్ధిక భంజము గాన యిది గమనించి యధికారవర్గమువారు తగిన వాని నియమించుదురుగాక.

కాశ్యపు ఆగస్టు 7 ఆంధ్రపురవాసి.

మదరాసు అందునదరకమరాటా రైల్వే కంపెనీ, లిమిటెడ్

(ఇంగ్లాండులో ఇంకార్పొరేటు చేయబడినది.)
ప్రత్యేకపుబండ్లు (స్పెషలుట్రెయినులు)
ప్రస్తుత ఘోరసంగ్రామము వలన పరిస్థితులు ప్రతికూలముగ నుండుటచే ప్రయాణీకుల కొరకు స్పెషలుట్రెయినులు వేయబడజాలవు. ఓగున ఉత్తరువు నగకు ఇప్పుడు అములుగోనున్న కోచింగు గైడులో 117 వ పుటయందున్న 61 వ ప్యాసా రద్దుచేయుట మైనదని తెలిసికొనవలెను. (1276)

ప్రకటన. (1278)

చిత్తూరుజిల్లా తిరుపతి సమీపమున తిరుమల పై వేంచేసేయుండు శ్రీ వేంకటేశ్వరస్వామివారికి చెల్లించగల ప్రార్థనల బాండు హుండి-కానుక-కర్పూరహా-అర్చన-భోగం వగయిరాలకు గాను మన ఆర్థులమూలకముగా ప్రైకం పంపగోరువారు శ్రీ తిరుమలతిరుపతి వద్దరా

దేవస్థానములవిచారణకర్తలవారు
తిరుపతి చిత్తూరుజిల్లా.
అని పైవిలాసం వ్రాసిపంపినంతట ప్రైకం క్రమంగాచేరి పంపువారి ఇష్టానుసారం ఆ మొత్తములు ఖర్చుపెట్టబడు నని యిందువల్ల ఎల్లరకు తెలియచేయుట ముయినది.
తిరుమల తిరుపతి వగయిరా జేవసా నముల ఆఫీసు. శ్రీమహాంతు ప్రయాగ దానుజీ.
తిరుపతి 6-8-1918 విచారణకర్తలవారు.

మహారాజా హెబాటలు

(1912 సం. లో స్థాపించబడినది.)
చెన్నై ప్రెసిడెన్సీ రాజధానిలో ముఖ్యమయిన ఇండియన్ హోటలు ఇదియే. నెం. 121 ఆర్.మి.నెయిట్.వీధి, మద్రాసు. (హైకోర్టుకు ఎదురుగా) (1102)
ట్రాంస్లేషన్ అతిసూపముగానున్న పట్టణమధ్యనుండున్నది. ప్రయాణీకులకు విద్యార్థులకు విడిసియుండుట కున్న భోజనోపాయములకున్న స్వచ్ఛమోసాభ్యుములకున్న తగు ఏర్పాట్లున్నవి. మిట్టెలో గదులు ఎల్లెక్కో దీపోపాటు ములు ఆసనాదిసౌకర్యములు యున్నవి. గాలి బాగావచ్చును. కాకాభోజనము పూట 1-కి రూ. 0-4-0.
ప్రకృతమయిన కాకాభోజనము, లేక మాంసాభోజనము, ఫలహారములు, అనుభవముగల హిందువులవలన తయారు చేయబడి హిందువు లేక యూరోపియనుపద్ధతిప్రకారం వడ్డించబడును. విద్యార్థులకు తక్కువ రేట్లు.
ఈ హోటలు బర్మా, సింగపూ, యూరోపు, ఇండియా, వగైరాజేతములం దంతటను సంచారముచేసి వచ్చియుండు ఒక అనుభవము గల హోటలుగారి మ్యనేజిమెంటులో యున్నది. చార్జీలు సులభముగా నుండును.

సోయేజంటు: ఆంగ్లోయిండియన్ డ్రగ్ అండు కెమికల్ కంపెనీ నెం. 155, జుహూపూసీ వీధి, బొంబాయి.
మద్రాసు యేజంటు: మెహతా పురుషోత్తమాచార్య, చైనాబజారుగోడ్డు, మద్రాసు.

శ్రీలక్ష్మి వరప్రసాధిని.
డాక్టరు జె. కె. రావుగారి - భౌతికసార.
ముతుకుల, ముతుబద్ధము, కాలము తప్పి ముతురక్త (సావము, అపసావము (మూర్చ) తత్వక నివారణ యగును. వెల 80 మోతాదులు రు. 2-4-0 మాత్రము.
(1209) ధన్వంతరి ఆశ్రమము, 45, విగ్ స్ట్రీట్, (టిక్కిన, మద్రాసు).

బాలురే వీరులు

విజయనగరరాజుల కథలు 0-3-0
చిత్తూరురాజుల కథలు 0-4-0
దిల్లీ చక్రవర్తుల కథలు 0-4-0
గోల్కొండ నవాబుల కథలు 0-2-0
ఈ చక్రవర్తచే మన బాలకులకు అగుదురు.
కరిగి మా నేజరు, కలాభివర్ధని, రామచంద్రపురం పోస్టు, గోదావరి జిల్లా

నోటీసు. (1277)

1919 సం. 30 జూన్ నెలలో అంత్యముగు నెలలలో తిరుమలై తిరుపతి దేవస్థానములకు వచ్చు కర్పూరము సప్లయచేయుటకు నమోనాలతో స్టిల్లు టెండర్లు కావలసియున్నవి. వచ్చుకర్పూరపు టెండర్లని కవరపైని వ్రాసి పంపవలయును. 1918-సం. ఆగస్టు 15 వ తేదీ లోపు 100 రూపాయల సామ్యు డిపాజిటు కట్టి దరఖాస్తులను పంపవలెను.
తిరుమల తిరుపతి వగయిరా శ్రీ మహాంతు ప్రయాగ దేవస్థానము ఆఫీసు దానుజీవారు తిరుపతి 1-8-1918. విచారణకర్త.

ప్రోరల్ ఆయిల్
పుష్పములతో తయారుచేయబడిన మిగుల శ్రేష్ఠమైన తిలనూనె సుమారు 25 సంవత్సరములుగ ప్రసిద్ధిచెందియున్నది ఈ నూనె అధిక నువాసనగలదియు, తిలకు చల్లదన మిచ్చును. ప్రేడు మార్కు పుష్పాల్ ఫిరీదు బుడ్డి 1-కి ఒక రూపాయ.
కెన్సార్డయను హేరాయిలు
తలలో వెండ్రుకలులేని బాగాలందు కోజు చరుముచుండియెడల ధారాళముగా నల్లని వెండ్రుకలు మొలచును. ఫిరీదు సీసా 1-కి 1 రూపాయ.
క్యూర్ బ్యాటిక్ టూత్ పౌడరు (908) టిన్ను 1-కి 8 అణాలు.
ఇది ముగాక సకలవిధమైన వ్యాధులకు మందులున్న, మంచి నాననముగల ఆత్మరు వగైరాలు ఉన్నవి. కేట్రాగునకు వ్రాసి తెప్పించుకోవచ్చును.
Bengal Chemical & Pharmaceutical Works Ltd, 91, Upper Circular Road, CALCUTTA.
Tele Address: - Rasayan.
Local Agents P. Rangiah Chetty & Sons. Madras. Indian Industrial Co., M. R. Chandra & Co., Madras Swadeshi Stores

మిక్కిలి మనోహరముగు సువాసన 126

(రిజిస్టరు కాలిడేషన్) ఆటో డిల్ బహార్. (రిజిస్టరు కాలిడేషన్)
ఇప్పటికాలపురుచి కనుపడునది, సాటిలేని మనోజ్ఞ మగు సువాసనగలది. ఆల్కొహలుగాని, సారాయముగాని, చేర్చబడకయే సిద్ధము చేయబడిన కేవల పుష్పసారము.
నీ కువాలవై కొన్ని బిందువులు చిలుకఁబడినవో, మనోగ్యముగు సువాసన నిన్నలవరించును.
ఈ క్రింది పరిమాణముల సీసాలలో నుండును.
చిన్నవైజు (ఆర్. డ్రాం) సీసా 1-కి రు. 0-8-0
మధ్యవైజు 1-1 డ్రాం " " 0-12-0
వేరొకవైజు 2 " " 1-4-0
నెద్దవైజు 4 " లేక 1/2 బెన్సు " 2-0-0
వి. వి. ఖర్చులు రు. 0-4-0 ప్రత్యేకము

పత్రెల, పట్టణములందలి ప్రసిద్ధులగు ప్రతిమపులలో దొరకును. వీరికి ఆ సేకమగు నకలు పెంట్లు కలవు. కావున, తాము కొనునపుడు సీసావైన ను, కాద్దవైనను ఆటో డిల్ బహార్ అను పేరును పరికిరింపుడు ఈ ఆటో డిల్ బహార్ యొక్క గుణములను పరికిరచేచు గోరువారి నిగునవారికి వ్రాసినవో అలాకే ముద్దుల సువాసనకాద్ద ఈచితముగ పంపుదురు.
సోయేజంటు: ఆంగ్లోయిండియన్ డ్రగ్ అండు కెమికల్ కంపెనీ నెం. 155, జుహూపూసీ వీధి, బొంబాయి.
మద్రాసు యేజంటు: మెహతా పురుషోత్తమాచార్య, చైనాబజారుగోడ్డు, మద్రాసు.

కాళయు కీ సంవత్సరాది సంబంధము

తయారై సిద్ధముగ నున్నది.

సింగళ సంవత్సరమున జరిగిన ఐరోపా ఘోరసంగ్రహ చరిత్రమును, అభ్యాత్మిక, వైద్యక, వాణిజ్య, రాజకీయ, వ్యావహారిక విశేష విషయముల విజ్ఞానదాయకములగు వ్యాసరాజములును, దర్శనీయములగు మహాజనుల వటములును ఇతరములైన, చిత్రము ములును గలిగి మంచికాకిలములపై చక్కగ ముద్రించబడి సిద్ధముగ నున్నది.

కాగితముల కలవ్రసం చేసి కాగితనిన్ని ప్రతులు మాత్రమే సిద్ధముచేసి యుండుటవలన కలయబాదు జంటనే వ్రాసికొను టుచితము.

జంట 2-0-0	జంట 2-0-0
అంధ్రపత్రిక సంవత్సర చందాదారులకు	" " 0-8-0
" అరసంకల్పన	" " 0-12-0
అంధ్రపత్రిక సంవత్సర, తీర దినపత్రిక 8 మాసముల చందాదారులకు	" " 1-0-0

అంధ్రపత్రికా కార్యాలయము, పోస్టుబాక్సు నెం 212 రు, మదరాసు.

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు సిద్ధౌషధము

తామరలైలము	గజ్జికలైలము	మోహినీలైలము
డబ్బీ 1-8 0-6-0	డబ్బీ 1-8 0-4-0	సీసా 1-8 0-12-0

అమృతాంజనము డిపో 6, తంబుళెట్టి పిథి మద్రాసు.

ఐటెడిక్ సహితమైన డా॥ పి. డి.

సావంతుని వనోపధి సారసపరిల్లా

అపరిశుభ్రపు రక్తమువలన జనించు జాడ్యములకు కిరీటమువంటి మందు. మరుపులను, మచ్చలను, గండములను పుండ్లను, ప్రాత సెప్పులను అన్ని విధములవలన గలుగు చర్మ రోగములను పోగొట్టును.

మిక్కిలి కీ క్రిందవలెనైన రక్తశుభ్రకారిణి

వనోపధి సారసపరిల్లా గుణ విమృట నిస్సంశయము, సహజమైనను మధ్యమచ్చినను అన్ని విధములైన వనోపములను పోగొట్టును. శరీరమునందలి పాదరసదోషములను, మలబద్ధకమును కారైసంబంధమును నొప్పులను పోగొట్టిరక్తమును శుభ్రపరచును. శరీరారోగ్యమును గలుగజేయును. 16 రోజులకు మందుటకు 4 ట్రాన్సు బుడ్డిలో అమృతము.

పొప్రైటరు.— పి. డి. సావంత్,

144. ఫనసవాడి, నెం 2 బొంబాయి
Proprietor: P. D. SAVANT,
Fanazwadi, No. 144, No. 2, BOMBAY.

మాంతుగ్య సంస్కరణములు.

మాంతుగ్యగారు ప్రకటించిన సంస్కరణముల గ్రంథము అంధ్రపత్రిక యందు ముద్రిత మగుచున్నది. గ్రంథము ఒక వత్సములోపున వెలువడగలదు. భారత రాజ్యాంగ జ్ఞానమున కీ గ్రంథము కల్పితరువువలె నున్నది. ప్రతి యాంధ్రుడును చదువవలసిన గ్రంథము. డివిజ్మి ఆక్టోబ్రె నైజాం 300 పుటలకు మించి యుండును. దీనివెల ఒక రూపాయ నాలుగణాలు మాత్రమే. వలయువారు వెంటనేదరఖాస్తులు రిజిస్టరు చేయించుకొనవలెను.

అంధ్రపత్రికా కార్యాలయము

7, తంబుళెట్టిపిథి, మద్రాసు

కారణం బ:— ఇది శ్రీధర్మహోదయ యను నాటకము సంఘము వారు సంస్కరణమునకు మాన్యమిచ్చి జూరబడినది. అందఱు జరిపితిగవలయును. వెల 0-1-0 పోస్టేజీ చేరు. అంధ్రపత్రికా కార్యాలయము, 7 తంబుళెట్టిపిథి, మద్రాసు

మీ బాయిలర్లు

విశేషకాలము పనిచేయవలెనన్న "ఇంగ్లీషు బాయిలరు కామ్రాజిజి"ను యువయోగింపవలయును. దాని నువయోగించిన బాయిలర్లు త్రుప్పుపట్టి పొక్కులు పొక్కులుగా లేచి చెడిపోకుండుటయే గాక షెల్ ఫ్లిట్సుకు చక్కని మెరుగు నిచ్చును; ఆవమునున్న గొట్టములనున్న త్రుప్పు పట్టకుండగను శుభ్రముగాను నుంచును. ఈ కామ్రాజిజి యువయోగించినచో సంవత్సరముల తరబడి బాయిలరు చెడిపోకుండు ఎప్పటి కప్పుడు క్రొత్తవానివలె నుండును.

దానియొక్క యువయోగమును గురించియు సలహాను గురించియు అసలు యేజింట్లకే వ్రాయవలయును.

5 గాలనులుగల రమ్ము 1-కి రు 26-0-0

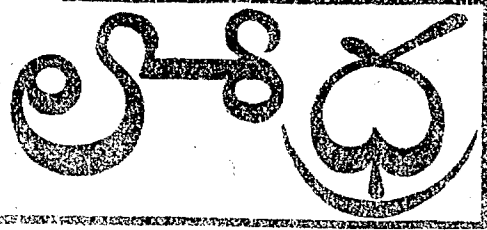
ది రిలయన్సు ఫౌండ్రీ అండు ఇంజనీరింగు వర్క్సు.

తపాలపెట్టె నెం 553 రు

389

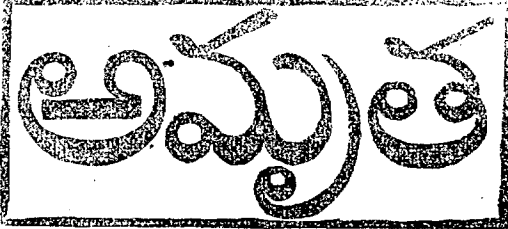
మదరాసు

(వై కామ్రాజిజి గోరునప్పుడు ఈ పత్రిక పేరుకూడ నుచుహరింప గోరుచున్నాము)

గర్భాశయ రోగమువారికి:— శ్రీలక్ష్మి గలగు యువకుల బిడ్డ కాకుండుట, అకాలబిడ్డ, మైల కా గాను, తక్కువగానుపోవుట, కుసుమరోగము, సంతానహీనత, రక్తహీనత, మలబద్ధకము, నూలికావాతము, కీళ్లనొప్పులు, అరికాళ్లు, ఆరచేతులు మంట మొదలుగు శ్రీమత్ వ్యాధులను మనుచును.

వెద్దబుడ్డి రు 8.0-0. చిన్నది రు. 1-10-0

రక్తశుద్ధి వ్రావకము:— ఇది రక్తహీనత, మలబద్ధకము, అజీర్ణము, కీళ్లనొప్పులు, సోమరితనము, మేవా వ్రణములు, నుఖసంకటములు, నిస్సర్తువ, కడుపులో మంట మొదలుగు వ్యాధులను నివారించి శరీరమువలన కాంతిని ముఖమునకు తేజస్సును యిచ్చును.

వెద్దబుడ్డి రు 8.0-0. చిన్నది రు 1-10-0.

జ్వర నివారిణి బుడ్డి 1-కి రు. 1-0-0

కేసరికుటీరం, ఆయుర్వేద ఔషధశాల, పోలీసుకమిషనరు ఆఫీసు రోడ్డు, ఎరుంబూరు, మద్రాస్. 168

ప్రాంచి:— 9, బందన పిథి, మద్రాసు.

301 పాశ్యపు వేంకటాచల 594

పండితులవారి సిద్ధౌషధములు.

లోకామయహార కస్తూరిమాత్రల నిష్పృజైనను వరికింపుడు.

ప్రతి వత్సరమునను లక్షలకొలది సీసాలు విక్రయించబడుచున్నది.

ఇండియావారు మాత్రమే కాక; బర్మా, సింగా, మలియన్టీస్, గోవా, ఫిజి, బెలంజీ, ఈస్ట్రాక్రికా, మన్నగు ప్రదేశములవారు కూడ సీ సిద్ధౌషధమును, ఉపయోగించుచున్నారు.

మహాభాగము "ఒకేయొక లోకామయహార" కస్తూరి మాత్రల సీసా మీ యింట నున్న యెడల, మాటికి వైద్యుల సమయమును, నిరీక్షించి, మొరెట్టుకొనట తప్పిపోవును.

శీతలము, శీతవాతము, అజీర్ణము, పార్శ్వవాతము, జ్వరము, మాంద్యము, మలబద్ధకము, దగ్గు, గజము నొప్పి, బలహీనత, అనారోగ్యము, చెడ్డనీటినుండి గలుగు వికారము, చిన్ని బిడ్డలకు గలుగు జ్వరము, దగ్గు, వాయువు, మరియు ననేక రోగములును, ఈ సిద్ధౌషధ తేనెనచే వాళ్ళర్యముగా పోయి గుణము గలగును.

వైద్యశాలలో ననేకవిధములగునట్టియు నుపయోగకరములగు కర్నాటక మూలికలనుండియే యాషధములను తయారు చేయుచుండురు.

రిజిస్ట్రేషన్ యావ్యాపార గురుతులు, ప్రతి సీసానుండును ఉండును; చూచి తీసికొనవలెను.

అనుపానపత్రము, ప్రతిసీసాతో గూడి యుండును. 260 మాత్రలన్న సీసా 4 అణాలు, మాత్రమే.

6 సీసాల కొకసారి తెప్పించికొనిన టపాల ఖర్చుతోచేరి రు 1-6-0

12 సీసాల కొకసారి కొనిన 2-12-0

25 సీసాల కొకసారి కొనిన 5-0-0

పను సరోగములకు మాత్రవైద్య ఆయుర్వేదీయ సిద్ధౌషధములు దొరకును.

విలాసము:— శ్రీ సీతారామవైద్యశాల, మైసూరు.

